

**INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI
WOJEWÓDZKIEGO SĄDU
ADMINISTRACYJNEGO W OPOLU
W ROKU 2018**

Opole, styczeń 2019 r.

Spis treści

1.	Wstęp	str. 3
2.	Struktura organizacyjna i obsada kadrowa Sądu	str. 4
3.	Wpływ spraw i sposób ich załatwienia	str. 5
4.	Orzecznictwo	
2.1	Wybrane zagadnienia z orzecznictwa w sprawach zobowiązań podatkowych	str. 14
2.2	Wybrane zagadnienia z orzecznictwa w sprawach ogólnoadministracyjnych	str. 28
2.3	Funkcjonowanie instytucji postępowania mediacyjnego, uproszczonego i prawa pomocy	str. 57
3.	Działalność pozaorzecznicza	str. 60
4.	Dane teleadresowe	str. 61
5.	Wykaz tabel	str. 64

Wstęp

Informacja o działalności Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu w roku 2018 podsumowuje roczną działalność orzeczniczą Sądu poprzez omówienie ciekawszych zagadnień stanowiących przedmiot rozstrzygania w Wydziałach Orzeczniczych, działalności pozaorzeczniczej oraz postępowania sądowego ze szczegółowym uwzględnieniem ruchu spraw. W tym zakresie dokonano stosownych analiz wpływu i załatwień spraw. Powyższe informacje ujęte zostały także w postaci tabelarycznej, w końcowej części opracowania. Stosownych porównań dokonano biorąc pod uwagę dwa okresy sprawozdawcze, tj. lata 2017 i 2018.

Przed przedstawieniem szczegółowych informacji o działalności Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu podkreślić należy, że od kwietnia 2018 roku w tut. Sądzie orzekało tylko 10 sędziów, w tym dwóch było okresowo oddelegowywanych do orzekania w Naczelnym Sądzie Administracyjnym, tym samym obsada faktyczna wynosiła 8,6. Przełożyło się to na zdecydowanie wyższe obciążenie wpływem spraw na sędziego w porównaniu do roku 2017. Mimo to udało się zachować bardzo dobrą sprawność postępowania. Średni czas oczekiwania na merytoryczne rozpoznanie sprawy wynosił odpowiednio w Wydziale I – 2,9 miesięcy, a w Wydziale II – 1,99 miesięcy. Rozpoznawanie sprawy następowało średnio w ciągu 2,5 miesiąca po jej wpływie do Sądu, a zatem okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy utrzymał się na podobnym poziomie w stosunku do roku 2017. Jednocześnie zaznaczyć należy, że liczba spraw pozostałych do rozpoznania na koniec 2018 r. w stosunku do stanu na koniec roku ubiegłego, uległa zmniejszeniu o 71 spraw.

Osiągnięte wskaźniki zaległości oraz niewielka ilość spraw (24) zalegających dłużej niż 12 miesięcy jednoznacznie obrazują, że sprawowana przez WSA w Opolu kontrola administracji publicznej wykonywana jest praktycznie na bieżąco.

Dodatkowo nadmienić należy, że istotną rolą Sądu jest realizacja obowiązku pełnej transparentności swojej działalności. Obowiązek ten Sąd wykonuje głównie poprzez prowadzenie podmiotowej strony BIP, na której zamieszczane są informacje dotyczące Sądu oraz poprzez publikowanie na bieżąco w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych zanonimizowanych orzeczeń sądowych. Baza oraz Biuletyn stanowią bezpłatne źródło informacji dla organów, prasy i innych instytucji sprawujących społeczną kontrolę nad działalnością sądową. Upublicznianie wyroków sądowych ma również bezpośredni wpływ na podnoszenie świadomości prawnej obywateli i sprzyja realizacji prawa do sądu.

Podsumowując należy stwierdzić, że działalność WSA w Opolu oraz uzyskane wyniki wskazują na zachowanie sprawności działania Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu, co bez wątplenia wynika z dużego zaangażowania sędziów w szybkie i terminowe rozpoznawanie spraw.

Struktura organizacyjna i obsada kadrowa Sądu

Wojewódzki Sąd Administracyjny działał w dotychczasowej strukturze organizacyjnej, w ramach której działają dwa Wydziały Orzecznicze, Wydział Informacji Sądowej, Oddział Finansowo – Budżetowy a także Oddział Administracyjno – Gospodarczy i Spraw Ogólnych.

Na dzień 1 stycznia 2018 r. w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Opolu orzekało 13 sędziów, w tym w Wydziale I – sześciu, a w Wydziale II siedmiu. Stan ten w trakcie roku uległ zmianie. Trzech sędziów tut. Sądu orzekających w Wydziale II: Elżbieta Naumowicz, Grażyna Jeżewska i Teresa Cisyk z dniem 30 marca 2018 r. przeszło w stan spoczynku, a sędzia WSA Krzysztof Bogusz z dniem 1 kwietnia 2018 r. decyzją Kolegium Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu został przeniesiony do orzekania w Wydziale II. Zatem na dzień 31 grudnia 2018 r. służbę pełniło 10 sędziów, po pięciu w każdym Wydziale. Dodatkowo w trakcie roku trzech sędziów było okresowo oddelegowanych do orzekania w Naczelnym Sądzie Administracyjnym. Sędzia NSA Jerzy Krupiński orzekał od 1 stycznia 2018 r. do 31 maja 2018 r. w wymiarze 2 sesji, sędzia WSA Marzena Łozowska od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2018 r. w wymiarze 2 sesji, a od 1 września 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. w wymiarze 1 sesji oraz sędzia WSA Elżbieta Naumowicz w styczniu 2018 r. orzekała w wymiarze 1 sesji.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. w Wojewódzkim Sądzie zatrudnionych było: 3 starszych referendarzy sądowych, 7 asystentów sędziego, 17 urzędników sądowych w Wydziałach Orzeczniczych i Wydziale Informacji Sądowej, oraz 17 pracowników administracyjnych i obsługi.

Wpływ spraw i sposób ich załatwienia

Dokonując analizy ruchu spraw należy wskazać, że dotyczy ona wpływu i załatwień skarg na akty i inne czynności oraz sprzeciwów od decyzji, a także skarg na bezczynność i przewlekłość postępowania organów. Nie brano pod uwagę spraw (wniosków) zarejestrowanych w repertorium SO, których w 2018 r. wpłynęło 30, w tym do Wydziału I – 8: 5 wniosków o przyznanie prawa pomocy i 3 o wstrzymanie wykonania zaskarżonej decyzji, a do Wydziału II – 22 wnioski: 3 o przyznanie prawa pomocy, 1 o wyłączenie sędziego oraz 18 o wymierzenie organowi grzywny. Zaległość z poprzedniego okresu sprawozdawczego wynosiła 2 wnioski. W obu wydziałach orzeczniczych, rozpoznano i załatwiono 28 wniosków, a 4 pozostały do załatwienia na następny okres. Powyższe dane były uwzględniane jedynie przy obliczaniu średniego miesięcznego wpływu, czasu oczekiwania na rozpoznanie sprawy i załatwienia przez sędziego.

W 2018 r. wpłynęło łącznie do obu Wydziałów 1107 skarg. W tej liczbie mieści się 965 skarg na akty i inne czynności oraz sprzeciwów od decyzji, a także 142 skargi na bezczynność i przewlekłość postępowania organów. Z poprzedniego okresu sprawozdawczego pozostało do rozpoznania 290 spraw, w tym 18 na bezczynność i przewlekłość postępowania organów. Łącznie do załatwienia było 1397 skarg.

Sędziowie rozpoznali i załatwili na rozprawach oraz posiedzeniach niejawnych 1169 skarg, co stanowi 83,7% ogólnej liczby skarg do załatwienia, w tym 1019 skarg na akty i inne czynności oraz sprzeciwów od decyzji, a także 150 skarg na bezczynność i przewlekłość postępowania organów. 9 spraw zostało zamkniętych przez połączenie do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Łącznie na rozprawach rozpoznano 601 spraw, a na posiedzeniach niejawnych 568 spraw.

Wydział I

Do właściwości Wydziału I należą sprawy z zakresu zobowiązań podatkowych, cen, ubezpieczeń majątkowych, spraw kapitałowych i bankowości, finansów publicznych oraz sprawy celne, a także sprawy z zakresu skarg na uchwały organów jednostek samorządowych, skarg organów nadzoru na uchwały organów jednostek samorządowych, rozstrzygnięć nadzorczych, prawa miejscowego organów rządowych,

sporów kompetencyjnych, wykonania orzeczeń Sądu, interpretacji podatkowych i innych interpretacji, bezczynności organów administracji publicznej oraz przewlekłości postępowania administracyjnego jeżeli ich przedmiot dotyczy dziedzin wymienionych powyżej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. orzekało w tym Wydziale 5 sędziów – jeden sędzia NSA i czterech sędziów WSA. Zatrudniony był 1 referendarz sądowy. Faktyczna obsada sędziowska wyniosła 4,34 etatu z uwagi, m.in. na delegację sędziego do orzekania w NSA (w Izbie Finansowej – przez 6 miesięcy w wymiarze 2 sesji, następnie przez 4 miesiące w wymiarze 1 sesji).

Do Wydziału I wpłynęło 430 spraw, w tym 413 skarg na akty i inne czynności oraz sprzeciwów od decyzji, a także 17 skarg na bezczynność i przewlekłość postępowania organów. Średni miesięczny wpływ na sędziego wyniósł 81,9 spraw, a uwzględniając obsadę faktyczną średnie obciążenie wpływem na osobę wyniosło 100,9 sprawy. Zaległość z poprzedniego roku wynosiła 105 spraw. Łącznie do załatwienia było 535 skarg.

Do dnia 31 grudnia 2018 r., sędziowie rozpoznali i załatwili łącznie na rozprawach oraz posiedzeniach niejawnych 422 skargi z 535 ogólnej liczby skarg do załatwienia w tym Wydziale. Na rozprawach załatwiono łącznie 250 spraw, co stanowi 21,4% ogólnej liczby załatwień skarg w całym Sądzie. W 104 przypadkach skargę uwzględniono, co stanowi 17,3% załatwionych skarg na rozprawach w całym Sądzie, w 140 sprawach skargę oddalono (23,3%), 5 skarg odrzucono (0,8%), a 1 skargę załatwiono w inny sposób (0,2%). Natomiast na posiedzeniach niejawnych załatwiono łącznie 172 sprawy (14,7% ogólnej liczby załatwień skarg w całym Sądzie). W 48 przypadkach skargę uwzględniono, co stanowi 8,5% załatwionych skarg na posiedzeniach niejawnych, w 65 sprawach skargę oddalono (11,4%), w 56 przypadkach skargę odrzucono (9,9%), a 3 skargi załatwiono w inny sposób (0,5%). 7 spraw zamknięto przez połączenie do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Postępowanie zawieszono w 15 sprawach. Od wydanych orzeczeń wpłynęło 238 skarg kasacyjnych, przy czym 7 zostało odrzuconych przez Sąd.

Średni czas oczekiwania na załatwienie sprawy w 2018 r. wyniósł 2,9 miesiąca i w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego wydłużył się o ok. 0,5 miesiąca.

Sędziowie opanowali wpływ skarg w 98,1% (załatwiono 98,1% skarg w odniesieniu do liczby wpływu skarg w tym Wydziale w 2018 r.). Średnie załatwienie na sędziego wyniosło 80,4 spraw, a uwzględniając obsadę faktyczną – 99,3 spraw.

Nierozpoznanych pozostało 106 skarg, w tym licząc od daty pierwszego wpływu skargi do Sądu i uwzględniając poszczególne przedziały czasowe, na rozpoznanie oczekują: w przedziale powyżej 3 do 6 miesięcy - 11 skarg, powyżej 6 do 12 miesięcy – 11 skarg, powyżej 12 miesięcy do 2 lat – 3 skargi, powyżej 2 do 3 lat – 7 skarg i powyżej 3 lat – 4 skargi.

Podsumowując pracę Wydziału I należy stwierdzić, że zaległość na koniec roku 2018 w porównaniu do roku 2017 pozostała na tym samym poziomie.

Wydział II

Do właściwości Wydziału II należą sprawy z zakresu budownictwa, dróg, kolei, lotnictwa, żeglugi, działalności gospodarczej, ludności, geologii i górnictwa, gospodarki mieniem, energetyki, gospodarki wodnej, komunalizacji mienia, geodezji i kartografii, środowiska, edukacji, zagospodarowania przestrzennego, rolnictwa i leśnictwa, uprawnień do wykonywania określonych czynności i zajęć, wyłączeń, pracy, zdrowia, spraw mieszkaniowych, jakości, obronności, telemediów, samorządu terytorialnego, cudzoziemców, kościołów, przejęcia mienia, broni i materiałów wybuchowych, pomocy społecznej, zatrudnienia, kombatantów, kultury fizycznej, kultury i sztuki, własności przemysłowej, ochrony danych osobowych, informacji publicznej, ochrony informacji niejawnych, świadczeń w drodze wyjątku, funduszy emerytalnych, ubezpieczeń zdrowotnych, lustracji oraz subwencji unijnych, funduszy strukturalnych i regulacji rynków branżowych, a także sprawy z zakresu egzekucji administracyjnej świadczeń niepieniężnych, skarg na uchwały organów jednostek samorządowych, skarg organów nadzoru na uchwały organów jednostek samorządowych, rozstrzygnięć nadzorczych, prawa miejscowego organów rządowych, sporów kompetencyjnych, wykonania orzeczeń Sądu, interpretacji podatkowych i innych interpretacji, bezczynności organów administracji publicznej oraz przewlekłości postępowania administracyjnego jeżeli ich przedmiot dotyczy dziedzin wymienionych powyżej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 orzekało w tym Wydziale 5 sędziów – jeden sędzia NSA oraz 4 sędziów WSA. Zatrudnionych było 2 referendarzy sądowych. Faktyczna obsada sędziowska wyniosła 4,22 etatu z uwagi, m.in. na delegacje sędziów do orzekania w NSA w Izbie Ogólnoadministracyjnej (jeden sędzia przez 5 miesięcy orzekał w wymiarze dwóch sesji, a drugi był oddelegowany na 1 sesję).

W Wydziale zarejestrowano 677 spraw, w tym 552 skargi na akty i inne czynności oraz sprzeciwów od decyzji, a także 125 skarg na bezczynność

i przewlekłość postępowania organów. Średni miesięczny wpływ na sędziego wyniósł po 123,1 spraw, a uwzględniając obsadę faktyczną średnie obciążenie wpływem na osobę wyniosło 165,6 spraw. Zaległość z poprzedniego okresu wynosiła 185 spraw, w tym 17 na bezczynność i przewlekłość postępowania organów. Łącznie do załatwienia były 862 skargi.

Do dnia 31 grudnia 2018 r., sędziowie rozpoznali i załatwili łącznie na rozprawach oraz posiedzeniach niejawnych 747 skarg z ogólnej liczby 862 skarg do załatwienia w tym Wydziale. Na rozprawach załatwiono łącznie 351 spraw, co stanowi 30,0% ogólnej liczby załatwień skarg w całym Sądzie, natomiast na posiedzeniach niejawnych załatwiono 396 spraw (33,9% ogólnej liczby załatwień skarg w całym Sądzie). W 153 sprawach uwzględniono skargę, co stanowi 25,5% załatwionych skarg na rozprawach w całym Sądzie, w 191 sprawach skargę oddalono (31,8%), 4 skargi odrzucono (0,7%), a 3 skargi załatwiono w inny sposób (0,5%). Na posiedzeniach niejawnych w 202 sprawach skargę odrzucono, co stanowi 35,6% załatwionych skarg na posiedzeniach niejawnych, 64 skargi oddalono (11,3%), 79 skarg uwzględniono (13,9%), a 51 skarg załatwiono w inny sposób (9,0%). 2 sprawy zamknięto przez połączenie do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Postępowanie zawieszono w 11 sprawach. Od wydanych orzeczeń wpłynęło 128 skarg kasacyjnych, przy czym 14 z nich zostało odrzuconych przez Sąd.

Średni czas oczekiwania na załatwienie sprawy w 2018 r. wyniósł 1,99 miesiąca i uległ skróceniu o ok. miesiąc w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego.

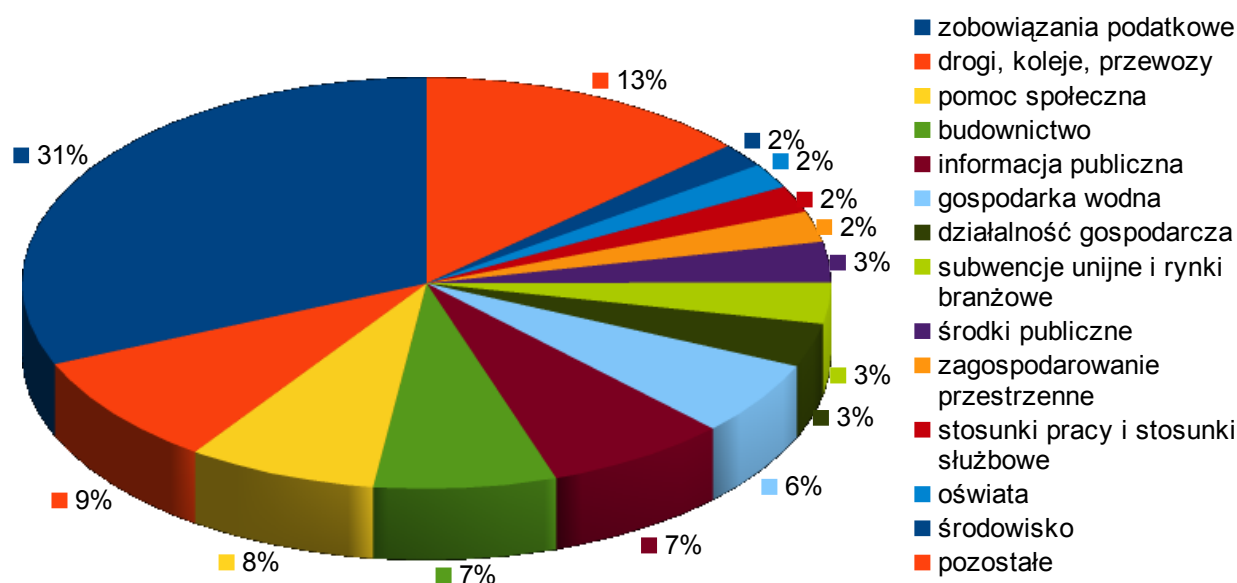
Sędziowie opanowali wpływ skarg w 110,3% (załatwiono 110,3% skarg w odniesieniu do liczby wpływu skarg w tym Wydziale w 2018 r.). Średnie załatwienie na sędziego wyniosło 135,8 spraw, a uwzględniając obsadę faktyczną 182,23 sprawy.

Do załatwienia pozostało 113 skarg, w tym licząc od daty pierwszego wpływu skargi do Sądu i uwzględniając poszczególne przedziały czasowe, na rozpoznanie oczekują: w przedziale powyżej 3 do 6 miesięcy - 25 skarg, w przedziale powyżej 6 do 12 miesięcy - 14 skarg, powyżej 12 miesięcy do 2 lat - 9 skarg, powyżej 2 do 3 lat - 0 skarg oraz powyżej 3 lat - 1 skarga.

Podsumowując pracę Wydziału II należy stwierdzić, że zaległość na koniec roku 2018 zmniejszyła się o 72 sprawy w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego.

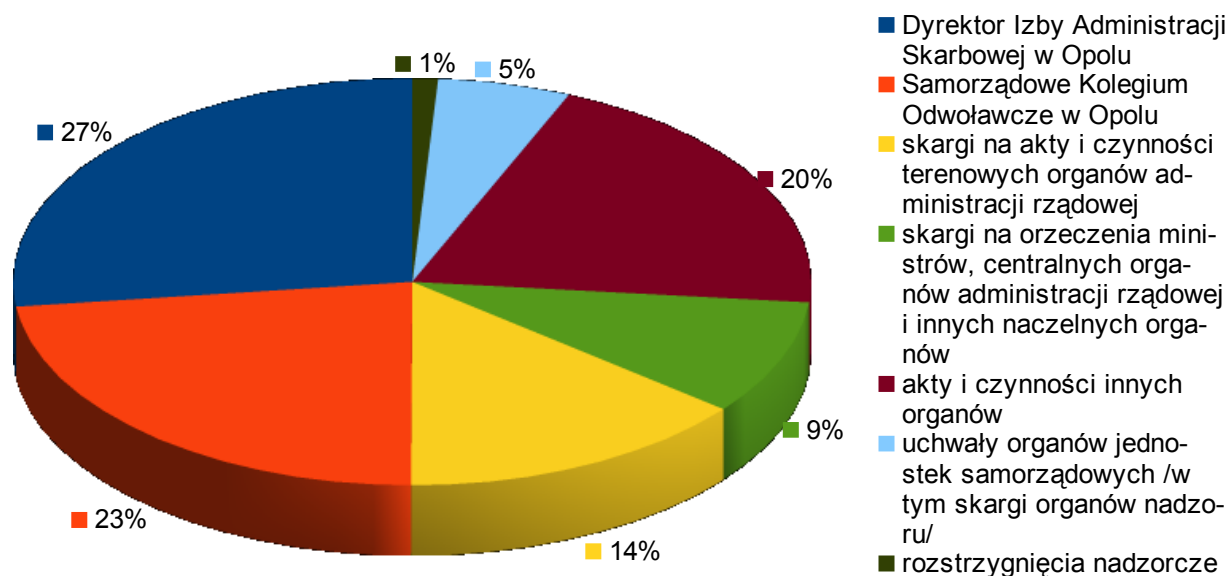
Dokonując analizy wpływu spraw do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu w 2018 r., należy wskazać, że wpływ skarg w ujęciu przedmiotowym

kształtował się następująco: zobowiązania podatkowe (348), drogi, koleje, przewozy (98), pomoc społeczna (84), budownictwo (81), informacja publiczna (81), gospodarka wodna (65), działalność gospodarcza (38), subwencje unijne i rynki branżowe (36), środki publiczne (35), zagospodarowanie przestrzenne (27), stosunki pracy i stosunki służbowe (23), oświata (22), środowisko (21), pozostałe (148). **[wykres 1]**

Wykres 1. Wpływ skarg w ujęciu przedmiotowym

Największa liczba skarg została złożona na orzeczenia Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Opolu (260). Następnie, najliczniej zaskarżane były orzeczenia Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu (222). Poza tym, wniesiono 138 skarg na akty i czynności terenowych organów administracji rządowej, 88 skarg na orzeczenia ministrów, centralnych organów administracji rządowej i innych naczelných organów oraz 195 aktów i czynności innych organów. Zaskarżono 52 uchwały organów jednostek samorządowych /w tym 21 skarg organów nadzoru/ oraz 10 rozstrzygnięć nadzorczych. **[wykres 2]**

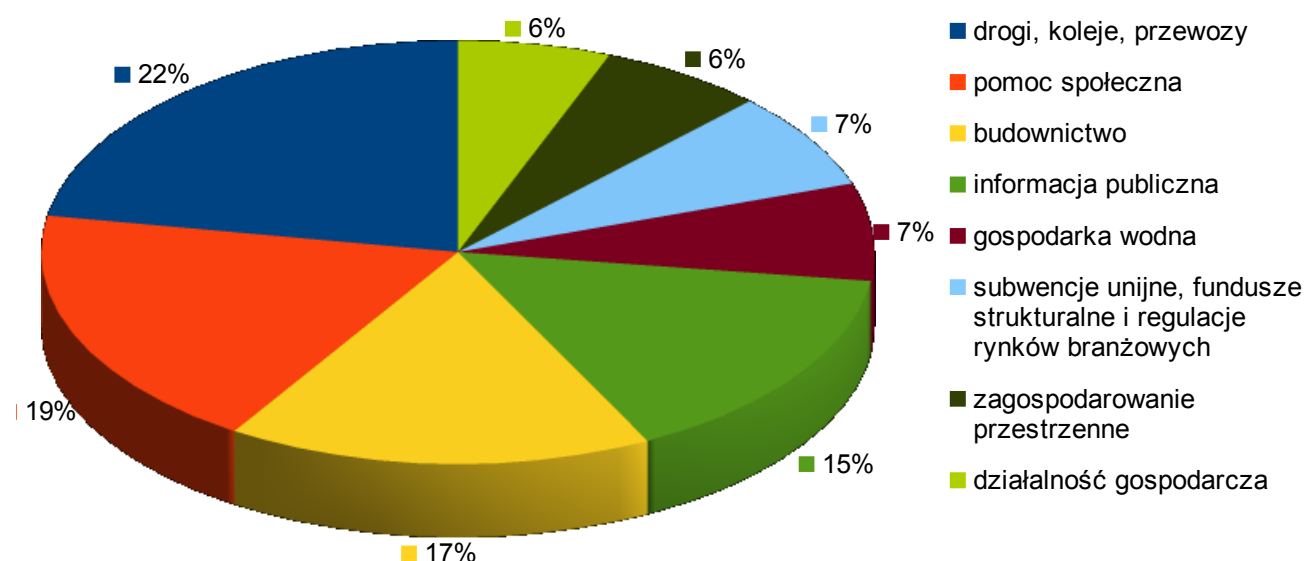
Wykres 2. Wpływ skarg ze względu na organ wydający zaskarżone orzeczenie

Analizując załatwienia spraw w Sądzie w roku 2018 można zauważyć, że najliczniejszą grupę spraw spośród załatwionych wyrokiem w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Opolu stanowią sprawy podatkowe – 36,0%. W tym zakresie rozpoznano 304 skargi, uwzględniając 118.

Następnie najczęściej rozpoznawane były sprawy w przedmiocie:

- dróg, kolei, przewozów, które stanowią 10,7% spraw. Rozstrzygnięto 90 spraw, w tym uwzględniono 65 skarg;
- pomocy społecznej, które stanowią 9,0% spraw. Rozstrzygnięto 76 spraw, w tym uwzględniono 20 skarg;
- budownictwa, które stanowią 7,9% spraw. Rozstrzygnięto 67 spraw, w tym uwzględniono 22 skargi;
- informacji publicznej, które stanowią 7,3% spraw. Rozstrzygnięto 62 sprawy, w tym uwzględniono 47 skarg;
- gospodarki wodnej, które stanowią 3,6% spraw. Rozstrzygnięto 30 spraw, w tym uwzględniono 28;
- subwencji unijnych, funduszy strukturalnych i regulacji rynków branżowych, które stanowią 3,6% spraw. Rozstrzygnięto 30 spraw, w tym uwzględniono 10 skarg;
- zagospodarowania przestrzennego, które stanowią 3,1% spraw. Rozstrzygnięto 26 spraw, w tym uwzględniono 14;

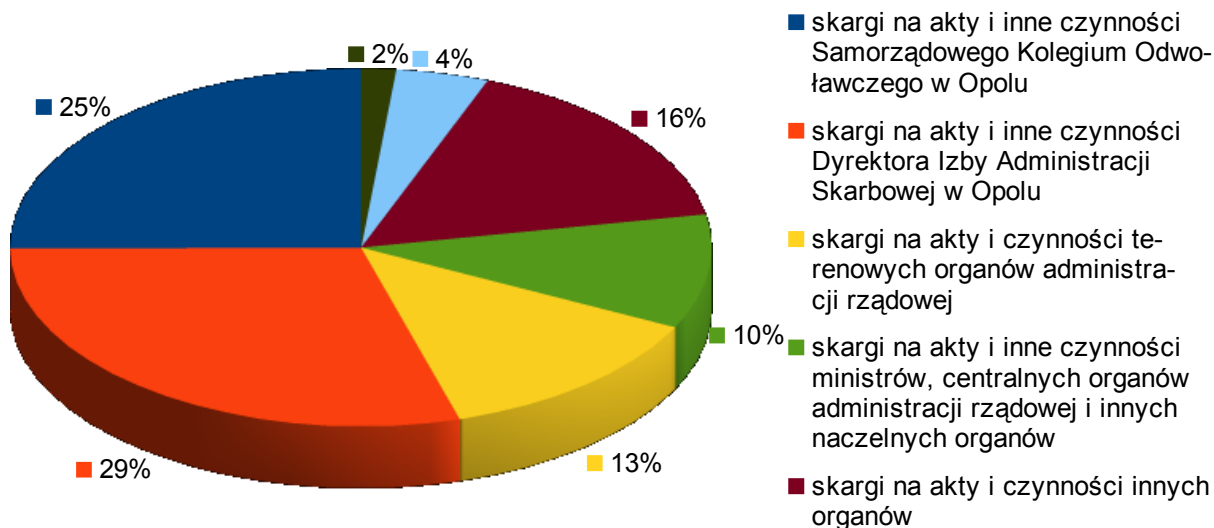
- działalności gospodarczej, które stanowią 2,8% spraw. Rozstrzygnięto 24 sprawy, w tym uwzględniono 16. **[wykres 3]**

Wykres 3. Najczęściej rozpatrywane sprawy w ujęciu przedmiotowym

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu w 2018 r. załatwił wyrokiem:

- 188 skarg na akty i inne czynności Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu, w tym skargę uwzględniono w 58 przypadkach (30,9%);
- 220 skarg na akty i inne czynności Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Opolu, w tym skargę uwzględniono w 86 przypadkach (39,1%);
- 98 skarg na akty i czynności terenowych organów administracji rządowej, w tym skargę uwzględniono w 29 przypadkach (29,6%);
- 77 skarg na akty i inne czynności ministrów, centralnych organów administracji rządowej i innych naczelnych organów, w tym skargę uwzględniono w 41 przypadkach (53,2%);
- 121 skarg na akty i czynności innych organów, w tym uwzględniono skargę w 85 przypadkach (70,2%);
- 32 skarg na uchwały organów jednostek samorządu terytorialnego /liczba ta zawiera 17 skarg organów nadzoru/, w tym skargę uwzględniono w 23 przypadkach (71,9%);
- 12 rozstrzygnięć nadzorczych, w tym skargę uwzględniono w 6 przypadkach (50,0%). **[wykres 4]**

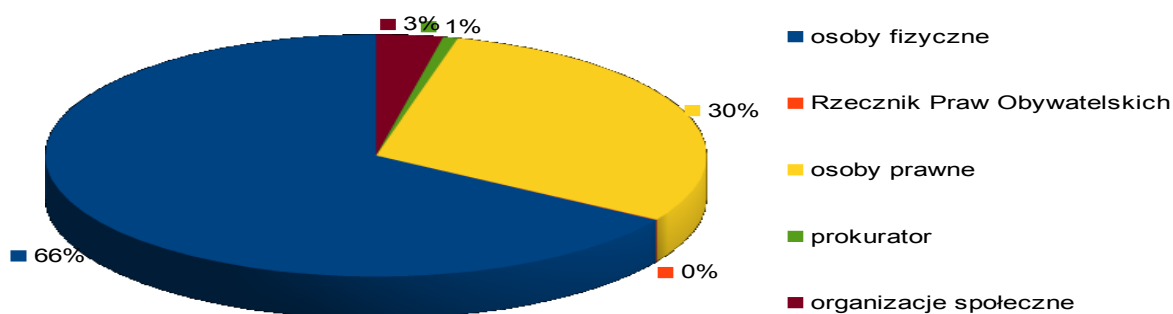
Wykres 4. Załatwienie spraw wyrokiem, ze względu na organ wydający zaskarżone orzeczenie

W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym wzrósł wskaźnik uwzględnionych na rozprawie skarg na akty i czynności oraz na bezczynność organów z 30,1% do 42,8% w 2018 r.

Należy również wskazać, że w 2018 r. załatwiono w postępowaniu uproszczonym 253 sprawy, co stanowi 21,6% ogólnej liczby załatwień skarg w całym Sądzie, w tym uwzględniono 123 skargi, oddalono 125 skarg, a 5 załatwiono w inny sposób.

W analizowanym okresie sprawozdawczym wpłynęło 10 spraw ze sprzeciwu od decyzji. Rozpoznano 14 spraw, w tym uwzględniono 4, oddalono 5, 4 odrzucono a 1 załatwiono w inny sposób.

Na ogólną liczbę 1107 skarg osoby fizyczne wniosły ich 731, osoby prawne 331, organizacje społeczne 36, 8 skarg wpłynęło od prokuratora, a 1 od Rzecznika Praw Obywatelskich. **[wykres 5]**

Wykres 5. Wpływ skarg w ujęciu podmiotowym ze względu na osoby skarżące

Przed Sądem wystąpiło 505 pełnomocników organów administracji państwowej, 199 adwokatów, 343 radców prawnych, 148 doradców podatkowych, 3 prokuratorów oraz 1 przedstawiciel Rzecznika Praw Obywatelskich.

Średni czas oczekiwania na załatwienie sprawy w 2018 r. wyniósł 2,35 miesiąca i utrzymał się na podobnym poziomie w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego.

Podsumowując, terminowość załatwiania spraw, licząc od daty wpływu sprawy w danym lub poprzednim okresie sprawozdawczym do jej załatwienia i uwzględniając poszczególne przedziały czasowe, kształtowała się następująco: w okresie do 2 miesięcy załatwiono 475 skarg, powyżej 2 do 3 miesięcy – 305 skarg, powyżej 3 do 4 miesięcy – 146 skarg, powyżej 4 do 6 miesięcy - 141 skarg, powyżej 6 do 12 miesięcy 106 skarg i powyżej 12 miesięcy do 24 miesięcy - 5 skarg.

Zaległość na koniec 2018 r. w porównaniu do 2017 r. zmniejszyła się o 71 spraw.

Sędziowie sporządzili w ustawowym 14-dniowym terminie 1018 uzasadnień orzeczeń kończących postępowanie w sprawie i 1 uzasadnienie zdania odrębnego, a 25 uzasadnień sporządzono po terminie.

Od wydanych orzeczeń wpłynęło 366 skarg kasacyjnych, przy czym 21 skarg zostało odrzuconych przez Sąd. Najczęstszą przyczyną odrzucenia było złożenie skargi kasacyjnej po terminie, nieusunięcie braków formalnych, nieopłacenie skargi kasacyjnej albo naruszenie obowiązku przymusu adwokackiego.

Wydano również dwa orzeczenia w trybie art. 179a P.p.s.a. Składy orzekające w jednej sprawie uznały, że wystąpiły przesłanki oczywistości usprawiedliwionych podstaw skargi kasacyjnej, a w drugiej zaszła przesłanka nieważności postępowania, z uwagi na pozbawienie strony możliwości obrony swych praw na skutek rozpoznania skargi przez Sąd przed terminem wskazanym stronom procesowym w zawiadomieniu o rozprawie.

Sędziowie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu opanowali wpływ skarg w 105,6%. Na dzień 31 grudnia 2018 r. pozostało do załatwienia 219 skarg, co stanowi ok. 2,4 – krotność miesięcznego wpływu skarg do Sądu.

Wybrane zagadnienia z orzecznictwa w sprawach zobowiązań podatkowych

Rozstrzygając sprawę o sygn. akt I SA/Op 424/17 (wyrok z dnia 10 stycznia 2018 r.) Sąd zobligowany został do ustalenia, czy realizowanie zadania własnego gminy, jakim jest sprzedaż obiadów uczniom szkoły i dzieciom z oddziału przedszkolnego uznać należy za podlegające wyłączeniu z opodatkowania podatkiem od towarów i usług na podstawie art. 15 ust. 6 ustawy o podatku od towarów i usług.

Odwołując się do treści przywołanego wyżej art. 15 ust. 6 wskazano, że gmina nie będzie podatnikiem podatku VAT realizując zadania w zakresie edukacji w postaci organizacji: stołówek szkolnych, wycieczek dzieci i młodzieży, uczestnictwa dzieci i młodzieży w widowiskach artystycznych i nauce pływania oraz uczestnictwa dzieci i młodzieży w wymianie międzynarodowej. Zorganizowanie stołówki (wyżywienia) dla dzieci jest zadaniem szkoły (przedszkola) realizowanym w ramach szeroko pojętej edukacji, które należy do zadań publicznych gminy realizowanych jako organu władzy publicznej. Zgodnie bowiem z treścią art. 67a ust. 1 i 2 ustawy o systemie oświaty, w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań opiekuńczych, w szczególności wspierania prawidłowego rozwoju uczniów, szkoła może zorganizować stołówkę. Korzystanie z posiłków w stołówce szkolnej jest odpłatne. Organ prowadzący szkołę może zwolnić rodziców albo ucznia z całości lub części opłat, w przypadku szczególnie trudnej sytuacji materialnej rodziny lub w szczególnie uzasadnionych przypadkach losowych (art. 67a ust. 5 tej ustawy). Nie budzi więc wątpliwości to, że gmina jest organem władzy publicznej i dokonuje sprzedaży obiadów w stołówce w ramach realizacji zadań własnych. Pobierane natomiast przez gminę opłaty z tytułu sprzedaży obiadów nie mają charakteru komercyjnego; w cenie ujęte są jedynie koszty zakupu produktów niezbędnych do przygotowania obiadów, a ich wysokość jest ustalana przez dyrektora szkoły w porozumieniu z jednostką prowadzącą szkołę. Wysokość opłat za posiłki nie ma więc charakteru komercyjnego, gdyż do opłat wnoszonych za korzystanie przez dzieci z posiłku nie wlicza się wynagrodzeń pracowników i składek naliczanych od tych wynagrodzeń oraz kosztów utrzymania stołówki. Poza kosztem tzw. wkładu do kotła, pokrywanym z opłat za posiłki dla uczniów i przedszkolaków, pozostałe wydatki związane z zapewnieniem dzieciom wyżywienia powinny być ponoszone przez gminę. Zatem wypełniając obowiązki wynikające z przepisów prawa, gmina pobierając opłaty za wyżywienie uczniów i dzieci uczęszczających do szkoły publicznej z oddziałem przedszkolnym działa jako organ władzy, a nie jako podatnik podatku od towarów

i usług. Zadania nałożone na gminę wynikają z przepisów, które określają również sposób i zakres ich wykonywania. Nie ma ona możliwości odstąpienia od ich realizacji. Opłaty pobierane w związku z realizacją zadań własnych mają charakter podobny do opłat publicznoprawnych. Opłaty te nie pokrywają kosztów poniesionych przez gminę w związku z realizacją zadań z zakresu edukacji publicznej. Zatem opłaty te nie odzwierciedlają w całości wydatków jakie byłyby uwzględniane w rachunku ekonomicznym przez przedsiębiorcę, w sytuacji profesjonalnego prowadzenia działalności gospodarczej w tym zakresie. Nie można też uznać, że wyłączenie z opodatkowania przedmiotowych usług świadczonych przez gminę stanowi znaczące zakłócenie konkurencji, skoro takie usługi są adresowane do ściśle oznaczonego kręgu podmiotów (uczniów i wychowanków przedszkola). Tym samym w omawianym zakresie z uwagi na treść art. 15 ust. 6 ustawy o podatku od towarów i usług nie można uznać gminy za podatnika VAT.

Przedmiotem kontroli sądowej w sprawie o sygn. akt I SA/Op 464/17 (wyrok z dnia 4 czerwca 2018 r.) było postanowienie w przedmiocie przedłużenia podatnikowi terminu zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym na rachunek bankowy. Rozpoznając ją Sąd w pierwszej kolejności zauważył, że moment upływu okresu, do którego organ może przedłużyć termin do zwrotu różnicy podatku z uwagi na potrzebę dodatkowego zweryfikowania zasadności zwrotu był w dotychczasowym orzecznictwie sądów administracyjnych określany niejednolicie. Pojawiły się bowiem rozbieżne kierunki rozumienia kwestii skutecznego przedłużenia terminu, o jakim mowa w art. 87 ust. 2 i art. 87 ust. 6 ustawy o podatku od towarów i usług, tj. czy warunkiem jego przedłużenia jest dokonanie przed jego upływem: doręczenia podatnikowi postanowienia przedłużającego zwrot różnicy podatku, data przekazania go operatorowi pocztowemu (nadania) czy też data jego wydania.

Rozstrzygając sprawę Sąd podniósł, że ustanowione w art. 87 ust. 2 i ust. 6 ustawy o podatku od towarów i usług terminy są terminami prawa materialnego, a zatem ich upływ wywołuje skutek materialnoprawny w postaci nabycia prawa przez podatnika do zwrotu różnicy podatku w kwocie wynikającej z deklaracji podatkowej, chyba że organ podatkowy określi je w innej wysokości (art. 99 ust. 12 ustawy o podatku od towarów i usług). Zatem po upływie terminu zwrotu różnicy podatku organ podatkowy z oczywistych powodów traci uprawnienie do jego przedłużenia, skoro termin ten już uległ zakończeniu, a tym samym nie ma już samego przedmiotu do dokonywania takiej czynności. Uznał zatem, że samo wydanie postanowienia nie wystarcza, aby weszło ono do obrotu prawnego. Tak długo, jak nie zostanie ono

doręczone stronie, nie wywiera żadnych skutków materialnych i procesowych, jak również nie podlega wykonaniu w drodze egzekucji administracyjnej. Stosownie do postanowień przepis art. 212 Ordynacji podatkowej przesądza, że organ podatkowy, który wydał postanowienie, jest nim związany od chwili jego doręczenia. Samo zatem wydanie postanowienia nie wywołuje jeszcze żadnych skutków prawnych, a tym samym, nie powoduje w tej dacie skutecznego przedłużenia terminu zwrotu różnicy podatku. Dla zachowania terminów z art. 87 ust. 2 i ust. 6 ustawy o podatku od towarów i usług, bez znaczenia pozostaje okoliczność nadania przesyłki zawierającej wydane postanowienie w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego jeszcze przed upływem przedłużanego terminu zwrotu, skoro uzewnętrznienie woli organu musi nastąpić tylko w przewidzianym w prawie trybie, a jest nim wyłącznie, wynikające z art. 212 Ordynacji podatkowej doręczenie. Skoro więc w rozpatrywanym przypadku do skutecznego i zgodnego z prawem wprowadzenia do obrotu prawnego postanowienia o przedłużeniu terminu zwrotu doszło w dacie, gdy objęty przedłużeniem termin upłynął już z mocy prawa, to nie mógł on podlegać już żadnemu przedłużeniu.

W sprawie o sygn. akt I SA/Op 108/18 (wyrok z dnia 9 maja 2018 r.) Sąd rozważał, czy odpisy amortyzacyjne od licencji (wartości niematerialnej i prawnej) zakupionej od podmiotów powiązanych w rozumieniu art. 11 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, mogą zostać w całości uznane za koszt uzyskania przychodu oraz czy znajduje do nich zastosowania ograniczenie zawarte w art. 15e ust. 1 tej ustawy.

Rozważając powyższe Sąd wskazał na regulacje wynikające z ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, a wynikające z art. 15 ust. 1, art. 15 ust. 6 oraz z art. 15e ust. 1, przy czym z tego ostatniego przepisu wynika, że podatnicy obowiązani są wyłączyć z kosztów uzyskania przychodów koszty:

- 1) usług doradczych, badania rynku, usług reklamowych, zarządzania i kontroli, przetwarzania danych, ubezpieczeń, gwarancji i poręczeń, oraz świadczeń o podobnych charakterze;
- 2) wszelkiego rodzaju opłat i należności za korzystanie lub prawo do korzystania z praw lub wartości, o których mowa w art. 16b ust. 1 pkt 4-7;
- 3) przeniesienia ryzyka niewypłacalności dłużnika z tytułu pożyczek, innych niż udzielonych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, w tym w ramach zobowiązań wynikających z pochodnych instrumentów finansowych oraz świadczeń o podobnym charakterze;

- poniesione bezpośrednio lub pośrednio na rzecz podmiotów powiązanych, o których mowa w art. 11, lub podmiotów mających miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju wymienionym w przepisach wydanych na podstawie art. 9a ust. 6, w części, w jakiej koszty te łącznie w roku podatkowym przekraczają 5% kwoty odpowiadającej nadwyżce sumy przychodów ze wszystkich źródeł przychodów pomniejszonych o przychody z tytułu odsetek nad sumą kosztów uzyskania przychodów pomniejszonych o wartość zaliczonych w roku podatkowym do kosztów uzyskania przychodów odpisów amortyzacyjnych, o których mowa w art. 16a-16m, i odsetek.

Zauważył zatem Sąd, że jednym ze stosowanych przez podatników mechanizmów optymalizacji mających za przedmiot prawa uznawane za wartości niematerialne i prawne jest przenoszenie takich praw do podmiotów powiązanych, a następnie korzystanie z tych praw na podstawie licencji bądź ich ponowne nabycie po nowej (podwyższonej) wartości. Celem tego rodzaju operacji jest uzyskanie korzyści podatkowej w postaci generowania kosztów uzyskania przychodów, a zatem wprowadzenie ograniczenia prawa podatnika do pełnego uwzględnienia w kosztach podatkowych wydatków związanych z określonymi usługami i wartościami o charakterze niematerialnym i prawnym, jest zasadne. Zwrócono przy tym uwagę, że jeżeli intencją ustawodawcy, było objęcie ograniczeniem przewidzianym w art. 15e ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych również odpisów amortyzacyjnych, to winno to znaleźć swoje odzwierciedlenie wprost w przepisach prawa. Przepisy prawa podatkowego, szczególnie jeżeli wiążą się z nimi ograniczenia praw podatnika, winny charakteryzować się precyzją, w stopniu pozwalającym na odczytanie ich zakresu wprost w oparciu o literalne brzmienie danej normy prawnej. Nie oznacza to jednak, że przy odkodowaniu danej normy, organy winny uwzględniać prymat wykładni językowej nad pozostałymi rodzajami wykładni, w tym celowościowej i systemowej. W orzecznictwie podkreśla się, że punktem wyjścia w procesie wykładni jest zawsze warstwa językowa interpretowanego przepisu prawa, ale nie wolno całkowicie ignorować wykładni systemowej i celowościowej poprzez ograniczenie się wyłącznie do wykładni językowej pojedynczego przepisu. Może się bowiem okazać, że sens przepisu, który wydaje się językowo jasny, okaże się wątpliwy, gdy go skonfrontujemy z innymi przepisami lub weźmiemy pod uwagę cel regulacji prawnej. O poprawności interpretacji danej normy prawnej decyduje to, że wykładnia językowa, systemowa i funkcjonalna dają zgodny wynik. Zatem w ocenie Sądu, organ dokonując odkodowania normy prawnej zawartej w spornej w niniejszej sprawie regulacji art. 15e ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych zasadnie dokonał tego również

z uwzględnieniem wykładni systemowej i funkcjonalnej. Zauważono, iż zasada *in dubio pro tributario* znajduje zastosowanie wyłącznie wtedy, gdy interpretacja przepisów prawa dokonana według standardowych metod wykładni, nadal pozostawia istotne wątpliwości oznaczające możliwość przyjęcia alternatywnego rozumienia treści normy prawnej. Zasada ta ma zatem zastosowanie wyłącznie wtedy, gdy wykładnia przepisu prawa przy zastosowaniu wszystkich jej aspektów (językowego, systemowego, funkcjonalnego) nie daje zadowalających rezultatów. Tylko wówczas nie wolno przypisać takiej normie prawnej znaczenia, które byłoby niekorzystne dla podatnika. Dlatego, jak miało to miejsce w tej sprawie, nie może on oczekiwać, aby przepis art. 2a Ordynacji podatkowej był stosowany w każdej sytuacji, gdy wynik wykładni, dokonanej przy uwzględnieniu poszczególnych, a zgodnych z prawem metod, przedstawiony przez organ podatkowy oznacza dla podatnika konsekwencje mniej korzystne niż zakładał. Uznając za uprawnione działanie organu, polegające na dokonaniu wykładni regulacji art. 15e ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, przy zastosowaniu wszystkich jej aspektów (interpretacji językowej, systemowej i funkcjonalnej), z uwzględnieniem zapisów art. 15 ust. 1 oraz w szczególności ust. 6 tego przepisu, uznano tym samym za uprawnione stanowisko organu, że podatnik będzie miał prawo do uwzględnienia w kosztach uzyskania przychodów, dokonywanych przez niego odpisów amortyzacyjnych od zakupu/nabycia licencji do wzorów przemysłowych od podmiotu powiązanego, o którym mowa w art. 11 analizowanej ustawy, przy zachowaniu wymogów przewidzianych w jej art. 16a-16m, tylko w części, w jakiej koszty te łącznie w roku podatkowym nie przekraczają 5% kwoty odpowiadającej nadwyżce sumy przychodów ze wszystkich źródeł przychodów pomniejszonych o przychody z tytułu odsetek nad sumą kosztów uzyskania przychodów pomniejszonych o wartość zaliczonych w roku podatkowym do kosztów uzyskania przychodów odpisów amortyzacyjnych.

Przedmiotem sporu w sprawie o sygn. akt I SA/Op 113/18 (wyrok z dnia 30 maja 2018 r.) było to, czy w stanie prawnym obowiązującym od 1 stycznia 2017 r. podatnik będzie uprawniony do odliczenia podatku naliczonego z tytułu transakcji krajowych objętych mechanizmem odwrotnego obciążenia w tym samym okresie rozliczeniowym, w którym został wykazany podatek należny, niezależnie od faktu, że korekta deklaracji zostanie złożona później niż w terminie 3 miesięcy, a w konsekwencji czy będzie zobowiązany do zapłaty odsetek od zaległości podatkowych.

Podatnik prezentował stanowisko, że będzie mógł w przyszłości odliczyć podatek naliczony z tytułu transakcji krajowych objętych mechanizmem odwrotnego obciążenia,

w stosunku do których podmiotem zobowiązanym do rozliczenia podatku VAT jest nabywca, w tym samym okresie, w którym wykazany został podatek należny. Organ z kolei twierdził, że stosownie do obowiązujących w tym zakresie przepisów ustawy o podatku od towarów i usług w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2017 r., podatnik będzie mógł zrealizować prawo do odliczenia podatku naliczonego w deklaracji podatkowej, w której uwzględni kwotę podatku należnego, w przypadku gdy podatek należny zostanie rozliczony w terminie 3 miesięcy od upływu miesiąca, w którym w odniesieniu do nabytych towarów i usług powstał obowiązek podatkowy. Natomiast gdy wykaże podatek należny w terminie późniejszym niż wyżej wskazany, odliczenie podatku naliczonego może nastąpić w deklaracji podatkowej składanej za okres rozliczeniowy, w odniesieniu do którego nie upłynął jeszcze termin do złożenia deklaracji podatkowej, na podstawie art. 86 ust. 10i ustawy o podatku od towarów i usług, tj. „na bieżąco”.

Rozstrzygając powyższy spór Sąd wskazał przepisy prawa materialnego mające zastosowanie w sprawie, a to art. 86 ust. 1, art. 86 ust. 2 pkt 4, art. 86 ust. 10b pkt 3, art. 86 ust.11 oraz 17 ust. 1 pkt 5 lub 7 ustawy o podatku od towarów i usług i wyjaśnił, że prawo do odliczenia podatku przy transakcjach krajowych objętych mechanizmem odwrotnego obciążenia powstaje w rozliczeniu za okres, w którym powstał od dokonania tych czynności obowiązek podatkowy, o ile podatnik ujawnił podatek należny z tego tytułu w deklaracji podatkowej za ten okres, bądź nie później niż w terminie 3 miesięcy od upływu miesiąca, w którym w odniesieniu do nabytych towarów lub usług powstał obowiązek podatkowy. Natomiast w sytuacji uwzględnienia przez podatnika kwoty podatku należnego w deklaracji podatkowej, w której jest on obowiązany rozliczyć ten podatek, w terminie późniejszym, podatnik może odpowiednio zwiększyć kwotę podatku naliczonego w rozliczeniu za okres rozliczeniowy, w odniesieniu do którego nie upłynął jeszcze termin do złożenia deklaracji podatkowej. Sąd podkreślił przy tym, że w systemie odwrotnego obciążenia, w którym obowiązek rozliczenia VAT został przeniesiony na nabywcę, znajduje zastosowanie odmienna reguła rozliczenia podatku naliczonego. W myśl art. 86 ust. 2 pkt 4 lit. a) – d) ustawy o podatku od towarów i usług, podatek naliczony jest równy podatkowi należnemu. Jeśli zatem chodzi o podatek naliczony, to w systemie opodatkowania na zasadach ogólnych zasadą wynikającą z art. 86 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 lit. a) ustawy o podatku od towarów i usług jest odliczenie podatku naliczonego, który stanowi sumę podatku z faktur otrzymanych przez podatnika z tytułu nabycia towarów i usług. Zasada ta ulega zmianie w przypadku zastosowania mechanizmu odwrotnego obciążenia, w którym obowiązek rozliczenia

podatku należnego, wynikającego z tytułu dokonanego nabycia towarów lub usług dokumentowanego fakturą otrzymaną przez podatnika od jego kontrahenta, przechodzi na podatnika (odbiorcę towaru bądź usługi), u którego kwota podatku naliczonego stanowi kwotę podatku należnego [art. 86 ust. 2 pkt 4 lit. a) - d)]. Z tego ostatniego przepisu wynika wyraźnie, że podatek naliczony jest równy podatkowi należnemu, zatem podatek naliczony powstaje przez sam fakt wystąpienia podatku należnego. Strona jako czynny zarejestrowany podatnik VAT dokonujący zakupu towarów i usług wykorzystywanych do czynności opodatkowanych ma prawo do odliczenia podatku w deklaracji podatkowej. Prawo takie, nadal powstaje w rozliczeniu za okres, w którym w odniesieniu do tych transakcji powstaje obowiązek podatkowy. Zatem została zapewniona całkowita neutralność działalności gospodarczej w zakresie obciążeń podatkowych, bez względu na jej cel lub rezultat, pod warunkiem, że ona sama podlega co do zasady opodatkowaniu podatkiem VAT. Celem zmiany ustawy podatkowej od dnia 1 stycznia 2017 r. była modyfikacja rozwiązania, które uzależnia powstanie prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego w przypadku transakcji, o których mowa w art. 86 ust. 2 pkt 4 ustawy, od uwzględnienia przez podatnika kwoty podatku należnego w deklaracji podatkowej, w której jest zobowiązany rozliczyć ten podatek. W związku z występowaniem nieprawidłowości w deklarowaniu przez niektóre podmioty transakcji, w których co do zasady podatek należny równy jest podatkowi naliczonemu, w ustawie krajowej wprowadzono środki, do ustanowienia których ustawodawca krajowy był uprawniony stosownie do art. 178 lit. f) dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U.UE.L.2006.347.1, z późn. zm.).

Istotą sporu w sprawie o sygn. akt I SA/Op 133/18 (wyrok z dnia 11 lipca 2018 r.) była możliwość skorzystania z ulgi przewidzianej w art. 21 ust. 1 pkt 131 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, w sytuacji, gdy podatnik dokona wydatkowania przychodu uzyskanego ze sprzedaży nieruchomości określonej w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a) ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, w tym w formie zaliczki, na poczet wcześniej dokonanego zakupu innego lokalu mieszkalnego.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia zaistniałego sporu stanowił przywołany art. 21 ust. 1 pkt 131, z którego wynika, że wolne od podatku dochodowego są przychody uzyskane ze sprzedaży nieruchomości i praw majątkowych, o których mowa w art. 30e, w wysokości, która odpowiada iloczynowi tego dochodu i udziału wydatków poniesionych na własne cele mieszkaniowe w przychodzie z odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych, jeżeli począwszy od dnia odpłatnego zbycia, nie

później niż w okresie dwóch lat od końca roku podatkowego, w którym nastąpiło odpłatne zbycie, przychód uzyskany ze zbycia tej nieruchomości lub tego prawa majątkowego został wydatkowany na własne cele mieszkaniowe; udokumentowane wydatki poniesione na te cele uwzględnia się do wysokości przychodu z odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych.

Zatem podstawową okolicznością decydującą o zastosowaniu zwolnienia, o którym mowa w przytoczonym przepisie jest przeznaczenie środków uzyskanych ze sprzedaży nieruchomości na cele w nim wskazane i w terminach w nim zakreślonych. Dochód uzyskany ze sprzedaży nieruchomości podlega zwolnieniu od podatku dochodowego od osób fizycznych w części wydatkowanej nie później niż w okresie dwóch lat, między innymi na nabycie budynku mieszkalnego, jego części lub udziału w takim budynku, albo też lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość. Celem wprowadzenia tego przepisu było zatem preferowanie przeznaczenia przez podatników środków pieniężnych uzyskanych ze sprzedaży nieruchomości i praw majątkowych na zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych. Zwolnienie, o którym mowa w analizowanym artykule, jest zwolnieniem z mocy prawa i przysługuje podatnikowi bez decyzyjnej ingerencji organów podatkowych, jeżeli spełnia on określone tym przepisem warunki. Warunkami tymi zaś są: wydatkowanie przychodu na cele mieszkaniowe i dokonanie tej czynności przed upływem terminu dwuletniego. Jednakże odnośnie wykładni art. 21 ust. 1 pkt 131 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych można dostrzec dwie grupy stanowisk. Zgodnie z pierwszym z nich, przy wykładni tego przepisu należy ustalić, kiedy podatnik uzyskał dochód ze sprzedaży nieruchomości. Nie bez znaczenia dla skorzystania z omawianego zwolnienia pozostaje bowiem chronologiczny bieg zdarzeń, a więc w pierwszej kolejności odpłatne zbycie, a następnie poniesienie wydatków na własne cele mieszkaniowe, nie odwrotnie. Skoro w celu skorzystania ze zwolnienia podatnik ma wydatkować uzyskany ze sprzedaży nieruchomości przychód na cele mieszkaniowe, to warunek ten zostanie spełniony wówczas, gdy zarówno nabycie, jak i wydatki związane z tym nabyciem, zostaną dokonane po uprzednim zbyciu nieruchomości. Kluczowe znaczenie ma zatem moment faktycznego przeniesienia własności nieruchomości, a nie tylko przekazania pieniędzy. Zgodnie natomiast z poglądem przeciwnym, rezultaty wykładni językowej art. 21 ust. 1 pkt 131 i art. 21 ust. 25 pkt 1 lit. d) ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nie dają podstaw do twierdzenia, aby kolejność nabycia i zbycia nieruchomości była przesłanką zwolnienia dochodu z opodatkowania. Ustawodawca wymaga jedynie, żeby dochód uzyskany ze sprzedaży nieruchomości został spożytkowany w przewidzianym

terminie na określone cele. Przepisy te nie przesądzają, że dochód uzyskany ze sprzedaży nieruchomości musi być wydatkowany w całości po definitywnym przeniesieniu własności na nabywcę.

Za bardziej przekonujący, zdaniem orzekającego w tej sprawie Sądu, uznać należało drugi z wyrażonych poglądów, bowiem z wykładni językowej przepisu art. 21 ust. 1 pkt 131 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nie wynika, by dla skorzystania ze zwolnienia musiała zaistnieć chronologia zdarzeń (najpierw odpłatne zbycie, a następnie poniesienie wydatków na własne cele mieszkaniowe). Podstaw ku temu nie daje użyty w przepisie zwrot „począwszy od dnia odpłatnego zbycia”, który należy uznać za element normy wyznaczającej termin wydatkowania dochodu z odpłatnego zbycia nieruchomości. Termin ten ma charakter terminu ad quem, który kończy się z upływem dwóch lat od końca roku podatkowego, w którym nastąpiło odpłatne zbycie. Warunkiem skorzystania ze zwolnienia jest zatem wydatkowanie w tym terminie dochodu z odpłatnego zbycia nieruchomości na własne cele mieszkaniowe, pod rygorem wygaśnięcia prawa do zwolnienia podatkowego. Wniosek ten znajduje wsparcie również w wykładni celowościowej poddanego analizie przepisu, który jest normą celu społecznego (socjalnego).

Spór w sprawie o sygn. akt I SA/Op 142/18 (wyrok z dnia 29 sierpnia 2018 r.) dotyczył skutków podatkowych poniesienia przez podatnika kosztów zakwaterowania zapewnianego swoim pracownikom delegowanym do pracy za granicą przy uwzględnieniu, że podatnik w ramach prowadzonej przez siebie działalności realizuje usługi dla klientów zarówno w kraju jak i dla zagranicznych kontrahentów na obiektach przemysłowych za granicą, a pracownicy posiadają stałe miejsce zamieszkania w Polsce.

Według podatnika, ponoszone przez niego koszty zakwaterowania nie będą stanowiły przychodu pracowników z tytułu nieodpłatnego świadczenia, o którym mowa w przepisie art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, a zatem nie powinien on, jako płatnik, pobierać z tego tytułu i odprowadzać na podstawie art. 31 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych zaliczek na podatek. Natomiast w ocenie organu, świadczenie to będzie stanowiło przychód dla pracowników w rozumieniu wyżej wskazanych przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, a podatnik zobowiązany jest do naliczania, pobierania i odprowadzania zaliczek na ten podatek.

Rozstrzygając ten spór, orzekający Sąd wskazał, że za punkt wyjścia do dalszych rozważań przyjąć należy stanowisko wyrażone w wyroku Trybunału

Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2014 r., sygn. akt K 7/13, w którym uznał, że art. 12 ust. 1 oraz art. 12 ust. 3 w związku z art. 11 ust. 2-2b ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, są zgodne z art. 2 w związku z art. 217 Konstytucji RP, jeżeli są rozumiane w ten sposób, że określenie „inne nieodpłatne świadczenie” oznacza wyłącznie otrzymane przez pracownika przysporzenie majątkowe o indywidualnie określonej wartości. Za przychód pracownika mogą być bowiem uznane tylko takie świadczenia, które zostały spełnione za jego zgodą i w jego interesie (a nie w interesie pracodawcy) i które przyniosły mu korzyść w postaci powiększenia aktywów lub uniknięcia wydatku, który musiałby ponieść, a korzyść ta jest wymierna i przypisana indywidualnemu pracownikowi (nie jest dostępna w sposób ogólny dla wszystkich podmiotów). Przyjmując, że wskazany wyrok Trybunału określa prokonstytucyjną wykładnię wymienionych w nim przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, orzekający Sąd stwierdził, że skorzystanie przez pracownika ze świadczenia w postaci zakwaterowania, którego koszt ponosi pracodawca nie jest świadczeniem spełnionym w interesie tego pracownika, ale w interesie pracodawcy oraz nie przynosi pracownikowi korzyści w postaci powiększenia aktywów lub uniknięcia wydatków, które musiałby ponieść. Ponoszenie przez pracodawcę wydatków w celu zapewnienia noclegów pracownikowi jest świadczeniem poniesionym w interesie pracodawcy, ponieważ to jemu przynosi konkretną i wymierną korzyść w postaci prawidłowo i efektywnie wykonanej przez pracownika pracy. Przepisy prawa pracy nie nakładają na pracownika obowiązku ponoszenia za pracodawcę wydatków związanych ze świadczeniem pracy, a wszystkie wynikające stąd koszty winien pokrywać zatrudniający. Podkreślenia wymaga, że to na pracodawcę zostały nałożone określone obowiązki wynikające z art. 94 ust. 1 pkt 2, 2a i 4 Kodeksu pracy, zgodnie z którymi pracodawca jest obowiązany w szczególności organizować pracę w sposób zapewniający pełne wykorzystanie czasu pracy, jak również osiąganie przez pracowników, przy wykorzystaniu ich uzdolnień i kwalifikacji, wysokiej wydajności i należytej jakości pracy; organizować pracę w sposób zapewniający zmniejszenie uciążliwości pracy, zwłaszcza pracy monotonnej i pracy w ustalonym z góry tempie oraz zapewniać bezpieczne i higieniczne warunki pracy oraz prowadzić systematyczne szkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Zapewnienie zatem miejsca zakwaterowania w miejscu wykonywania pracy, czy też dojazdu do miejsca pracy znajdującego się w znacznej odległości od miejsca siedziby pracodawcy, jak również miejsca zamieszkania pracownika jest obowiązkiem pracodawcy, który zobligowany jest do zapewnienia pełnego wykorzystania efektywnego czasu pracy,

a tym samym to on odnosi korzyść ekonomiczną z tego tytułu, mogąc realizować oferowane usługi w różnych częściach nie tylko kraju, ale i też wspólnego europejskiego rynku. Zapewnienie noclegu przez pracodawcę pracownikowi służy wyłącznie realizacji obowiązku pracowniczego – pracownik nie ma żadnej swobody w zarządzaniu i rozporządzaniu tym świadczeniem, wykorzystuje je tylko w konkretnym celu - wykonaniu swoich obowiązków pracowniczych. Tym samym należało stwierdzić, że koszty zakwaterowania pracowników za granicą są przede wszystkim kosztami pracodawcy i to ponoszonymi w jego interesie wynikającym z prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Wobec tego nie stanowią tego rodzaju świadczenia przychodu określanego jako wartość „innych nieodpłatnych świadczeń” w rozumieniu art. 12 ust. 1 w związku z art. 11 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

W sprawie o sygn. akt I SA/Op 191/18 (wyrok z dnia 8 sierpnia 2018 r.) rozważenia wymagało, czy dochody uzyskiwane z najmu mieszkań i lokalu użytkowego są dochodami z tytułu działalności gospodarczej i podlegają opodatkowaniu na zasadach przewidzianych dla osób prowadzących taką działalność, czy też należy je zaliczyć do źródła przychodów, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych i podlegają one opodatkowaniu jak najem prywatny.

Rozstrzygnięcie przedstawionego problemu sprowadzało się do wykładni przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 i pkt 6 oraz art. 5a pkt 6 z uwzględnieniem regulacji zawartej w art. 14 ust. 2 pkt 11 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Zestawienie treści art. 14 ust. 2 pkt 11 z brzmieniem art. 10 ust. 1 pkt 6 analizowanej ustawy podatkowej doprowadziło orzekający Sąd do wniosku, że w przypadku, gdy najem dotyczy składnika majątku związanego z działalnością gospodarczą, przychody uzyskane z tego tytułu kwalifikuje się do przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej, zaś w sytuacji, gdy najem nie dotyczy takiego składnika (składnik majątku nie jest związany z działalnością gospodarczą), przychód z tego tytułu należy kwalifikować do źródła przychodów z najmu. Również przepis art. 2 ust. 1a ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od osób fizycznych stanowi, że osoby fizyczne osiągające przychody z tytułu najmu, jeżeli umowy te nie są zawierane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej mogą opłacać ryczałt od przychodów ewidencjonowanych. Przy czym przez pozarolniczą działalność gospodarczą (na gruncie ustawy o podatku zryczałtowanym) należy rozumieć działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od

osób fizycznych. Zatem, aby przychód z najmu uznać za odrębne od działalności gospodarczej źródło przychodów, musi on dotyczyć składników majątku niezwiązanych z działalnością gospodarczą. Ponieważ aktywność gospodarczą podmiotu w zakresie najmu można kwalifikować zarówno do najmu jak i do przychodów z działalności gospodarczej, istotne w sprawie stało się określenie relacji pomiędzy art. 10 ust. 1 pkt 3 i pkt 6 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, określających odrębne źródła przychodów. Z definicji zawartej w art. 5a pkt 6 tej ustawy wynika, że dla uznania określonej działalności za działalność gospodarczą konieczne jest łączne spełnienie trzech warunków: (1) zarobkowy charakter – tj. prowadzenie jej w celu osiągnięcia dochodu; przy czym nawet strata będąca wynikiem tej działalności nie pozbawia jej zarobkowego charakteru, bowiem istotny jest sam zamiar osiągnięcia dochodu; (2) wykonywanie w sposób ciągły – co nie może być jednak rozumiane jako konieczność wykonywania działalności bez przerwy; kluczowy jest zamiar powtarzalności określonych czynności celem osiągnięcia dochodu - przy czym o ciągłości, w przypadku najmu, nie przesądza wynajmowanie danej nieruchomości przez kilka lat, lecz powtarzalność podejmowanych działań; wykonywanie działalności w sposób ciągły to prowadzenie jej w sposób stały, nie okazjonalny. Ciągłość działania wiąże się z jej planowanym charakterem i realizacją poszczególnych zamierzeń; (3) prowadzenie w sposób zorganizowany - co oznacza, że podejmowane działania są podporządkowane obowiązującym regułom, normom i służą osiągnięciu celu, mają wpływ na racjonalność gospodarowania posiadanymi środkami, a tym samym uczestnictwa w obrocie gospodarczym. Zorganizowany sposób działania w obrocie gospodarczym to prowadzenie działalności w sposób metodyczny, zaplanowany, systematyczny i uporządkowany. Z kolei działanie we własnym imieniu oznacza, że podmiot prowadzący działalność gospodarczą występuje jako podmiot niezależny prawnie od innych podmiotów, a podejmowane przez niego czynności rodzą bezpośrednio dla niego określone prawa i obowiązki. Jak wynika to z art. 10 ust. 1 pkt 6 i art. 14 ust. 2 pkt 11 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, przesądzenie, że najem dotyczy składników majątku związanych z działalnością gospodarczą (przy przedstawionej powyżej wykładni tego pojęcia), jest równoznaczne z wykluczeniem możliwości zakwalifikowania go do źródła przychodów określonego w art. 10 ust. 1 pkt 6. W rezultacie taki najem musi zostać zakwalifikowany do źródła przychodów w postaci pozarolniczej działalności gospodarczej, a to wyklucza opodatkowanie ryczałtem, stosownie do art. 2 ust. 1a ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od osób fizycznych.

Spór w sprawie o sygn. akt I SA/Op 255/18 (wyrok z dnia 4 października 2018 r.) dotyczył skutków podatkowych w podatku od towarów i usług w odniesieniu do przyszłych przychodów podatnika uzyskiwanych z tytułu udziału w korzyściach z wdrożenia wynalazku przez współprawnionego do patentu. Według podatnika powyższe przychody, jako niestanowiące czynności opodatkowanych, zarówno z tytułu dostaw, jak i świadczenia usług, nie będą podlegać opodatkowaniu VAT, natomiast według organu przychody te stanowią będą wynagrodzenie za usługę, podlegającą opodatkowaniu, na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku od towarów i usług.

Przechodząc do oceny stanowisk stron zajętych w tej sprawie, Sąd zauważył, że obie strony przyjęły, że aby daną czynność uznać za świadczenie usługi, musi istnieć bezpośredni związek o charakterze przyczynowym pomiędzy świadczoną usługą a otrzymanym świadczeniem wzajemnym, w ten sposób, że zapłacone kwoty stanowią rzeczywiste wynagrodzenie za wyodrębnioną usługę świadczoną w ramach stosunku prawnego lub dochodzi do wymiany świadczeń wzajemnych. Otrzymana zapłata powinna być więc konsekwencją wykonania świadczenia.

Zatem w ocenie Sądu, nie sposób zgodzić się z wnioskiem organu, iż w realiach rozpatrywanej sprawy mamy do czynienia z wynagrodzeniem. W szczególności trudno zgodzić się z tezą, iż otrzymywana przez podatnika należność z tytułu jego własnego udziału w korzyściach z wdrożenia wynalazku przez współprawnionego do patentu, chociaż wyrażona w pieniądzu, stanowi wynagrodzenie otrzymane przez usługodawcę w zamian za usługę świadczoną na rzecz usługobiorcy. Z okoliczności rozpatrywanego przypadku wynika bowiem, iż podatnikowi wraz z firmą X będzie przysługiwało wspólne prawo do patentu w częściach równych (choć dopuszcza się, iż wysokość udziału będzie mogła zostać ukształtowana w innej proporcji). Przytaczając treść art. 72 Prawa własności przemysłowej, zgodnie z którym, współprawniony z patentu może, bez zgody pozostałych współprawnionych, korzystać z wynalazku we własnym zakresie oraz dochodzić roszczeń z powodu naruszenia patentu, podkreślono, że przepis ten reguluje przypadek wspólności patentu oraz wspólności prawa do uzyskania patentu, które to prawa mogą powstać w razie udzielenia go kilku podmiotom. Zakres uprawnień przysługujących współprawnionemu do patentu wyznacza pojęcie udziału. Udział w prawie majątkowym stanowi „własne” prawo każdego współprawnionego i jest ono swoistym konglomeratem praw i obowiązków, jakie uprawniony może realizować dwukierunkowo - zarówno w stosunku do osób trzecich, jak i wobec współprawnionych. Domniemywa się, że udziały współprawnionych są równe. Z kolei zarząd wspólnym patentem oznacza podejmowanie wszelkich decyzji i dokonywanie

wszelkiego rodzaju czynności dotyczących przedmiotu wspólnego prawa, koniecznych zarówno w toku normalnej eksploatacji przedmiotu wynalazku, jak i w sytuacjach nietypowych np. sprzedaż wspólnego patentu. Jednocześnie każdy ze współuprawnionych może korzystać z wynalazku wspólnego we własnym zakresie bez zgody pozostałych. Korzystanie z wynalazku może polegać na wytwarzaniu według niego produktów, następnie używaniu ich, wprowadzaniu do obrotu, eksporcie, składowaniu itp. Ponieważ wynalazek jest dobrem niematerialnym, dzięki potencjalnej wszechobecności może być równolegle i często bezkolizyjnie stosowany przez poszczególnych współuprawnionych. Nie pojawiają się w tym przypadku problemy, jakie są zauważalne w przypadku współposiadania rzeczy. Użyte zatem w art. 72 Prawa własności przemysłowej sformułowanie „we własnym zakresie” należy odnosić do sytuacji, w której współuprawniony może uzyskać korzyść mocą własnego zachowania, eksploatując wynalazek na własny rachunek i własne ryzyko. W takiej jednak sytuacji, korzyści uzyskane przez jednego ze współuprawnionych, podlegają podziałowi, na zasadach określonych w ust. 2 art. 72 Prawa własności przemysłowej. W ocenie Sądu, nie budzi wątpliwości, iż należność wypłacana z wpływów (marży) ze sprzedaży wyprodukowanych przez jednego z współuprawnionych do patentu towarów wytworzonych dzięki wynalazkowi drugiego współuprawnionego jest swoistym podziałem dochodu uzyskanego ze wspólnego prawa majątkowego (patentu). Co więcej, następuje to z dochodu uzyskanego z czynności uprzednio opodatkowanych już podatkiem VAT, na etapie dostawy towarów wyprodukowanych przez jednego z współuprawnionych do patentu. Współuprawniony do patentu uzyskuje przysługującą mu należność z podziału wpływów (korzyści) ze sprzedaży wyprodukowanych przez drugiego z współuprawnionych do patentu towarów wytworzonych dzięki wspólnemu wynalazkowi (patentowi) w oparciu o własne, samodzielne prawo wynikające z faktu istnienia wspólności patentu, a nie z racji świadczenia jakiegokolwiek usługi na rzecz drugiego współuprawnionego. Jest to jego samodzielne uprawnienie wynikające wprost z art. 72 ust. 2 Prawa własności przemysłowej, nie zaś z umowy cywilnoprawnej, mającej cechy umowy o świadczenie usług w rozumieniu ustawy o podatku od towarów i usług. W związku z tym, błędne okazało się stanowisko organu, że płatność na rzecz podatnika następuje w zamian za jakiegokolwiek świadczenie z jego strony, mające charakter usługi w znaczeniu art. 5 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 8 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług.

Wybrane zagadnienia z orzecznictwa w sprawach ogólnoadministracyjnych

Zagospodarowanie przestrzenne

W wyroku z dnia 24 lipca 2018 r., sygn. akt II SA/Op 164/18, Sąd oddalając skargę gminy na rozstrzygnięcie nadzorcze wojewody zwrócił uwagę na to, że zgodnie z przepisami działu III rozdziału 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 121, z późn. zm.), podziału i scalenia nieruchomości dokonuje się według ustaleń planu miejscowego. Oznacza to, że treść miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego determinuje możliwość podziału i scalenia nieruchomości. Prawidłowo sporządzony plan powinien więc wyznaczać zakres przedmiotowy i podmiotowy czynności podejmowanych w toku postępowania scaleniowego i podziałowego. Ponadto plan miejscowy, jako przepis prawa miejscowego, zawarte w nim zagadnienia powinien regulować zgodnie z obowiązującymi przepisami, w sposób nienasuwający wątpliwości interpretacyjnych. Znaczenia przepisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie można bowiem domniemywać. W świetle powyższego, jeżeli rada gminy zdecydowała o ustaleniu na danym terenie zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości, to była zobowiązana do podporządkowania się wymogom określonym w art. 15 ust. 2 pkt 8 ww. ustawy w związku z § 4 pkt 8 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2003 r., nr 164, poz. 1587) i określenia wszystkich obligatoryjnych parametrów, niezależnie od tego jaki stan faktyczny występuje obecnie na tym obszarze.

Podobne stanowisko zajęto w sprawie o sygn. akt II SA/Op 159/18 (wyrok z dnia 24 lipca 2018 r.).

W wyroku z dnia 6 marca 2018 r., sygn. akt II SA/Op 229/16 podzielono wyrażany już wcześniej w części orzecznictwa i piśmiennictwa pogląd, że za niedopuszczalne uznać należy jednoczesne, na tej samej sesji rady gminy, podjęcie uchwały w sprawie zmiany studium, umożliwiającej uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jak i podjęcie uchwały w sprawie tego planu.

W wyroku z dnia 16 stycznia 2018 r., sygn. akt II SA/Op 1/18 Sąd oddalając skargę gminy na rozstrzygnięcie nadzorcze podzielił pogląd organu nadzoru, że wprowadzona w uchwale rady gminy zmiana planu miejscowego winna zostać

wyróżniona na tle dotychczas obowiązującej treści części tekstowej studium. Podobnie, załącznik graficzny powinien zawierać naniesione granice obszaru objętego zmianą studium. Zgodnie z regulacją wynikającą z art. 9 ust. 3a, art. 12 ust. 1 (zdanie drugie) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073) oraz § 8 ust. 2 przywoływanego już w niniejszym opracowaniu rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r., zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy polegająca na jego uzupełnieniu o pojedyncze ustalenia, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, winna zawierać załączniki do uchwały jednoznacznie obrazujące zmiany dokonane w tekście studium, zmiany rysunku studium oraz ujednoliconą formę tekstu studium i rysunku studium. Zdaniem Sądu, dokonanie zmiany treści studium oraz rysunku studium bez prawidłowego oznaczenia dokonanych zmian w stosunku do treści pierwotnej studium stanowi istotne naruszenie zasad sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W rozpatrywanej sprawie nie określono dokonywanych zmian w tekście oraz nie oznaczono granic obszaru objętych zmianą rysunku studium, ani nie wskazano, jakie zapisy podlegają zmianie, w jakim zakresie (np. przez dodanie, skreślenie, modyfikację), jak i brak było ujednoliconego projektu studium z wyróżnieniem zmiany.

W sprawie o sygn. akt II SA/Op 149/18 (wyrok z dnia 13 września 2018 r.) dotyczącej skargi na decyzję ustalającą warunki zabudowy dla inwestycji polegającej na budowie stacji bazowej telefonii komórkowej Sąd wyjaśnił, że co do okoliczności dotyczącej oddziaływania inwestycji na ludzi rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 71), choć posługuje się pojęciem „miejsc dostępnych dla ludności”, to nie zawiera jego legalnej definicji. Ta znajduje się jednak w art. 124 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (aktualnie - Dz. U. z 2018 r., poz. 799 ze zm.), który zawarto w dziale dotyczącym ochrony przed polami elektromagnetycznymi. Zgodnie z tym przepisem, przez miejsca dostępne dla ludności rozumie się wszelkie miejsca, z wyjątkiem miejsc, do których dostęp ludności jest zabroniony lub niemożliwy bez użycia sprzętu technicznego. Pojęcie to należy zatem odróżnić od pojęcia „terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową”, którym ustawodawca posługuje się także w dziale dotyczącym ochrony przed polami elektromagnetycznymi. Zasadniczo też przyjąć należy, że miejscem dostępnym dla ludzi ze swej istoty będzie zabudowa mieszkaniowa oraz teren, w którym człowiek

może znaleźć się w ramach zwykłego, codziennego korzystania z tego terenu. W ocenie Sądu, w ramach zwykłego, codziennego korzystania z terenu, bez potrzeby użycia sprzętu technicznego, człowiek ma dostęp do miejsc znajdujących się nie wyżej niż 2 m nad poziomem terenu. Jeżeli zaś na terenie znajduje się zabudowa mieszkaniowa, to należy zakładać, że bez potrzeby użycia sprzętu technicznego człowiek będzie miał dostęp do miejsc, które znajdują się nie wyżej niż 2 m nad budynkiem, który stanowi taką zabudowę. Wobec ustalenia w sprawie, że na niezabudowanym terenie pod wektorem na wysokości 2 m nad poziomem terenu nie znajdują się miejsca dostępne dla ludzi, na dokonanie oceny co do zgodności inwestycji z przepisami prawa, nie mogła mieć natomiast wpływu podnoszona przez stronę skarżącą okoliczność, że na pewnej wysokości od poziomu gruntu moc promieniowania elektromagnetycznego będzie przekraczała wartość dopuszczalną dla miejsc dostępnych dla ludzi, określoną w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

W sprawie o sygn. akt II SA/Op 195/18 (wyrok z dnia 15 listopada 2018 r.), dotyczącej skargi na uchwałę rady gminy dotyczącą ustalenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane, Sąd uwzględniając skargę zajął stanowisko, że uchwała winna uwzględniać przede wszystkim bezwzględny obowiązek zawarcia uregulowań wskazanych w art. 37a ust. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nakazującej by uchwała, o której mowa w ust. 1, określała warunki i termin dostosowania istniejących w dniu jej wejścia w życie obiektów małej architektury, ogrodzeń oraz tablic reklamowych i urządzeń reklamowych do zakazów, zasad i warunków w niej określonych, nie krótszy niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie uchwały. Sąd w pkt 1 wyroku orzekł, na podstawie art. 147 § 1 P.p.s.a., o stwierdzeniu nieważności zaskarżonej uchwały, gdyż uchwała ta warunki te określała w sposób fragmentaryczny. Uwzględnił, że określona w art. 7 Konstytucji RP zasada praworządności w związku z art. 94 Konstytucji RP wymaga, aby akt prawa miejscowego czynił zadość upoważnieniu ustawowemu i nie tylko nie przekraczał jego zakresu, ale także w pełni je realizował. Akt, który nie realizuje upoważnienia ustawowego narusza natomiast zasadę praworządności.

W wyroku z dnia 11 stycznia 2018 r., sygn. akt II SA/Op 562/17, Sąd wyraził pogląd, że zakaz powtórzeń zapisów ustawowych nie ma charakteru bezwzględny i w pewnych sytuacjach przytaczanie treści aktów prawnych wyższego rzędu w akcie prawa miejscowego może być dopuszczalne. Niekiedy konieczne jest bowiem przytoczenie w uchwale rady gminy zapisów ustawowych, jeżeli dzięki takiemu zabiegowi akt prawa miejscowego stanie się czytelny i zrozumiały. W ocenie Sądu, taka właśnie sytuacja wystąpiła w przypadku zaskarżonej uchwały, ponieważ częściowe powtórzenie zapisu ustawowego, z wyraźnym wskazaniem, że dopuszcza się dotychczasowe użytkowanie terenu, w tym przebudowę istniejącej zabudowy usługowej, jest zabiegiem uzasadnionym potrzebą czytelności i zrozumiałości aktu prawnego przez jego adresatów. Zdaniem Sądu, sama tylko sprzeczność z zasadami legislacji określonymi w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) nie stanowi wystarczającej przesłanki do stwierdzenia nieważności uchwały.

W wyroku z dnia 1 marca 2018 r., sygn. akt II SA/Op 51/18, Sąd uznał, że brak przeprowadzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę powoduje, że nie istnieją podstawy do wprowadzenia wskaźników zagospodarowania terenu z art. 10 ust. 2 pkt 1 lit. a) i b) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, z późn. zm.), które powinny uwzględniać bilans terenu. Wprowadzenie w zaskarżonej uchwale dla terenu oznaczonego symbolem „UC” wskaźnika intensywności zabudowy, przy jednoczesnym braku przeprowadzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, należało uznać za istotne naruszenie zasad sporządzania studium, które w warunkach określonych art. 147 § 1 P.p.s.a. w zw. z art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875, z późn. zm.) oznaczało konieczność stwierdzenia wydania uchwały z naruszeniem prawa.

Rolnictwo i leśnictwo

W sprawie o sygn. akt II SA/Op 521/17 (wyrok z dnia 16 stycznia 2018 r.) przedmiotem zaskarżenia była decyzja umarzająca postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności aktu nadania ziemi z 15 września 1947 r. Sąd wyjaśnił, że w postępowaniu nadzorczym prowadzonym w trybie art. 156 i nast. K.p.a. przedmiotem oceny jest legalność aktu administracyjnego na podstawie stanu prawnego i faktycznego istniejącego w dniu wydania ocenianego aktu. Skoro więc przedmiotem

oceny w skutecznie wszczętym przez organ postępowaniu nieważnościowym był akt nadania powiatowej komisji osadnictwa rolnego z dnia 15 września 1947 r., to oceny tej należało dokonać w odniesieniu do stanu prawnego i faktycznego istniejącego w dniu wydania tego aktu. Podstawę prawną spornego aktu nadania stanowiły przepisy art. art. 25, art. 33 i art. 36 dekretu z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziem Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. nr 49, poz. 279, zwanego dalej dekretem o ustroju rolnym i osadnictwie), obowiązujące od 14 października 1946 r. oraz § 21 rozporządzenia wykonawczego z dnia 9 stycznia 1947 r. (Dz. U. nr 10, poz. 45). Sąd stwierdził, że nie budzi wątpliwości, że na mocy art. 47 dekretu o ustroju rolnym i osadnictwie, z dniem 14 października 1946 r. utracił moc obowiązującą dekret z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. nr 13 poz. 87, z późn. zm.), na który powoływało się Samorządowe Kolegium Odwoławcze w uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia. W przedmiotowej sprawie zatem kwestią sporną jest to, czy organ rozpoznając wniosek skarżących o ponowne rozpoznanie sprawy zasadnie zastosował przywołany wyżej dekret z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich. Obowiązkiem organu orzekającego w kwestii żądanego stwierdzenia nieważności decyzji, jako wydanej z rażącym naruszeniem prawa, było zatem przeprowadzenie analizy przepisów stanowiących podstawę wydania kwestionowanej decyzji pod kątem ich naruszenia, z uwzględnieniem stanu prawnego obowiązującego w dacie wydania kontrolowanej decyzji. Ponieważ w rozpoznawanej sprawie wniosek skarżących dotyczy postępowania w trybie nieważnościowym, to akt nadania oceniany być winien z uwzględnieniem dekretu z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie, stanowiącego podstawę prawną wydania kwestionowanego orzeczenia. Tymczasem, Kolegium dokonało ustaleń w oparciu o przepisy nieobowiązujące w dacie wydania zaskarżonego aktu nadania, dochodząc tym samym do przedwczesnego wniosku co do zasadności umorzenia postępowania jako bezprzedmiotowego. Konsekwencją zaś błędnego zastosowania w sprawie przepisów dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich, było bezpodstawne przyjęcie przez organ, że nieruchomość poprzednika prawnego skarżących stanowiła majątek poniemiecki, który z mocy prawa przeszedł na własność Skarbu Państwa i wobec utraty prawa własności tej nieruchomości przez tego poprzednika, skarżącym jako spadkobiercom nie przysługiwała legitymacja prawna do kwestionowania aktu nadania z 1947 r.

Sprawy mieszkaniowe

W sprawie o sygn. akt II SA/Op 556/17 (wyrok z dnia 9 stycznia 2018 r.), dotyczącej prawa funkcjonariusza Policji do przyznania mu pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego, Sąd wyjaśnił, że prawo do mieszkania w miejscu pełnienia służby jest podstawowym prawem przysługującym funkcjonariuszowi Policji, aby mógł w sposób prawnie skuteczny wykonywać ciężące na nim obowiązki. W sytuacji gdy nie jest możliwe zrealizowanie tego prawa, policjantowi przysługuje m.in. prawo do pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej albo domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, o czym stanowi art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2016 r. poz. 1782, z późn. zm.). Z treści tego przepisu, w powiązaniu z regulacją art. 88 ustawy o Policji wynika, że policjant może ubiegać się o przyznanie pomocy finansowej na podstawie art. 94 ust. 1 jedynie w sytuacji, gdy nie otrzymał lokalu mieszkalnego na podstawie decyzji administracyjnej o przydziale, pomimo przysługującego mu w tym zakresie uprawnienia. Oznacza to, że pomoc finansowa, o której mowa w art. 94 ust. 1 ustawy o Policji, stanowi konsekwencję niezrealizowania przysługującego policjantowi uprawnienia do uzyskania lokalu mieszkalnego wymienionego w art. 90 ustawy o Policji. Dlatego też, niewątpliwie, treść przepisu art. 94 ust. 1 ustawy o Policji nie może być rozpatrywana w oderwaniu od art. 95 ustawy o Policji, określającego negatywne przesłanki przydziału lokalu mieszkalnego decyzją administracyjną. Wystąpienie którejkolwiek z nich powoduje bowiem wyłączenie uprawnienia do uzyskania lokalu mieszkalnego na podstawie art. 90 ust. 1 ustawy o Policji, a w konsekwencji również wyklucza możliwość realizacji tego prawa w formie pomocy finansowej. Stosownie do tego, dokonując ustaleń w zakresie spełnienia przez policjanta przesłanek przyznania pomocy określonej w art. 94 ust. 1 ustawy o Policji, organ powinien zatem zbadać, czy ubiegającemu się o pomoc przysługiwało prawo do lokalu mieszkalnego. W tym kontekście dostrzec należy, że pomoc finansowa na uzyskanie lokalu mieszkalnego nie została ukształtowana jako prawo podmiotowe z tytułu pełnienia służby, lecz jako subsydiarnie świadczone prawo związane z uprawnieniem policjanta do uzyskania w drodze decyzji lokalu mieszkalnego w sytuacji, gdy nie ma on zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych. Wcześniejsze nabycie lokalu mieszkalnego w miejscowości pobliskiej miejscu pełnienia służby wyklucza możliwość uzyskania tego rodzaju pomocy.

Samorząd terytorialny

W sprawie o sygn. akt II SA/Op 93/18 (wyrok z dnia 21 czerwca 2018 r.), ze skargi organu nadzoru na uchwałę rady miejskiej w przedmiocie przyjęcia zmiany statutu związku powiatowo-gminnego, uwzględniając skargę Sąd wyjaśnił, że w procedurze związanej ze zmianą statutu związku powiatowo-gminnego m.in. radzie gminy przyznano kompetencję jedynie do złożenia sprzeciwu wobec uchwały zgromadzenia związku powiatowo-gminnego w tym przedmiocie. Z akt sprawy i odpowiedzi na skargę nie wynika, by rada miejska wniosła taki sprzeciw w stosunku do uchwały zgromadzenia związku powiatowo-gminnego z dnia 20 stycznia 2017 r. Podjęła natomiast uchwałę akceptującą dokonane zmiany statutu związku, czyli uchwałę w sprawie przyjęcia zmian, chociaż - jak wyjaśniono wyżej - przepisy ustawy o samorządzie gminnym, a także żadne inne przepisy prawa, w tym ustawy o samorządzie powiatowym, nie przewidują upoważnienia do stanowienia takiego rodzaju aktu.

W wyroku z dnia 24 kwietnia 2018 r., sygn. akt II SA/Op 94/18 Sąd zajął stanowisko, że uchwała w sprawie przyjęcia statutu jednostki budżetowej – gminnego ośrodka pomocy społecznej jest aktem prawa miejscowego. W tym zakresie dostrzec trzeba, że adresatami przepisów ujętych w spornym statucie nie są wyłącznie podmioty wewnętrzne, lecz również mieszkańcy. Natomiast z art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.), stanowiącego klauzulę generalną stanowienia przepisów prawa miejscowego, wprost wynika, że organy gminy mogą wydawać akty prawa miejscowego w zakresie organizacji instytucji gminnych, za jaką należy uznać GOPS. Stwierdzić też należy, że skarżona uchwała określa sposób wykonywania zadań przez tę jednostkę na rzecz społeczności lokalnej, jak też kompetencje do wydawania indywidualnych aktów. Zawiera ona normy o charakterze generalnym, zewnętrznym, mającym wpływ nie tylko na sytuację prawną GOPS-u, lecz również nieograniczonej liczby podmiotów, do których adresowane są usługi świadczone przez ten ośrodek. Nie ma zatem - wbrew twierdzeniom skarżącego Wojewody - wyłącznie charakteru wewnętrznego, ponieważ przepisy wydawane w tej sferze tworzą obowiązki prawne i przyznają uprawnienia nie tylko w stosunku do podmiotów, które organizacyjnie lub służbowo są podporządkowane organowi wydającemu dany akt.

W wyroku z dnia 6 grudnia 2018 r., sygn. akt II SA/Op 351/18 uwzględniono skargę organu nadzoru na uchwałę rady gminy w przedmiocie ustalenia zasad

przysługiwania sołtysom diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych i wskazano, że skoro dieta ma stanowić wyrównanie wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji sołtysa, to osoba pełniąca taką funkcję zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku z faktycznym sprawowaniem omawianej funkcji, a nie do uzyskania wynagrodzenia z tytułu samego faktu bycia sołtysem. W użytym przez ustawodawcę w art. 37b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994 ze zm.) sformułowaniu „zasady” mieści się więc tryb rozliczeń diet i kosztów podróży. Rada gminy, korzystając zatem z normy kompetencyjnej zawartej w przepisie art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, winna dokonać określenia zasad, na jakich przysługują przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej diety, a więc określenia tych czynności funkcyjnych sołtysa, za które dieta przysługuje. Zakresem regulacji uchwały winna być objęta m.in. sytuacja, gdy przewodniczący organu wykonawczego przez dłuższy okres nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji. Niezależnie od zarzutów skargi Sąd przyjął, że uchwała w sprawie ustalenia zasad przyznawania diet przewodniczącym jednostek pomocniczych nie jest aktem prawa miejscowego, ale jedynie przepisem wewnętrznym (aktem kierownictwa wewnętrznego), dotyczy bowiem tylko sołtysów, a nie nieograniczonego kręgu adresatów oraz reguluje jedną z kwestii związanych z wykonywaniem powierzonych im czynności. Nie wkracza ona w sferę praw i obowiązków mieszkańców gminy, normując zagadnienie wyłącznie w obrębie organizacji gminy.

W wyroku z dnia 20 września 2018 r., sygn. akt II SA/Op 282/18 Sąd uznał, że organ nadzoru nie może wydać zarządzenia zastępczego w sprawie zmiany nazwy ulicy bez uzyskania opinii IPN stwierdzającej, że nazwa ulicy czy placu upamiętnia osobę symbolizującą komunizm lub propagującą ten ustrój w inny sposób. Nie oznacza natomiast, że nie wolno mu dokonać oceny dowodowej tej opinii. Organ nadzoru nie jest bezwzględnie związany konkluzją opinii, ze skutkiem obowiązku wydania zarządzenia zastępczego, powielającego tę konkluzję. Wprost przeciwnie, jest obowiązany do dokonania oceny dowodowej opinii na zasadach właściwych dla opinii biegłych.

W wyroku z dnia 17 maja 2018 r., sygn. akt II SA/Op 108/18, Sąd wyraził pogląd, że do podjęcia uchwały dotyczącej zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami gminy oraz do legitymowania, czy osoba ujęta na liście inicjatorów konsultacji społecznych jest mieszkańcem gminy, nie jest niezbędne podanie numeru

PESEL oraz przetwarzanie danych objętych tym kodem, który nie służy określeniu miejsca zamieszkania. To zaś oznacza, że rada miejska wymagając, by wniosek mieszkańców (ankieta) zawierał numer PESEL oraz zgodę na przetwarzanie danych osobowych - przekroczyła zakres upoważnienia przyznanego temu organowi przepisem art. 5a ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875, z późn. zm.). Zdaniem Sądu, wprowadzenie takiego unormowania jest nie tylko nieuprawnionym tworzeniem przez organ stanowiący dodatkowych, nieprzewidzianych ustawowo kryteriów niesłużących przecież określeniu „mieszkańca gminy” (numer PESEL nie obejmuje danych dotyczących miejsca zamieszkania), ale stanowi także ograniczenie kręgu „mieszkańców gminy” do osób legitymujących się numerem PESEL, a więc pomija przypadki, w których mieszkaniec gminy nie dysponuje takim kodem. Tymczasem z ustawowego upoważnienia do uchwalenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy (art. 5a ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym) nie można wyprowadzić kompetencji rady gminy do ograniczenia kręgu osób uprawnionych do udziału w konsultacjach społecznych.

Informacja publiczna

W sprawach z zakresu dostępu do informacji publicznej dominowały skargi na bezczynność organów, natomiast zasadnicze spory dotyczyły sposobu kwalifikacji żądanej przez stronę informacji z punktu widzenia przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (obecnie: Dz. U. z 2018 r., poz. 1330), zwanej dalej: u.d.i.p. W szeregu spraw uznano za informację publiczną szczegółowe informacje związane z różnymi aspektami funkcjonowania szkoły wyższej, zarówno o charakterze organizacyjnym jak i finansowym. W sprawach tych jako podmiot uprawniony do uzyskania tego typu informacji oprócz osoby fizycznej uznano także zakładową organizację związkową, posiadającą niezależne od przepisów u.d.i.p., uprawnienie do uzyskania informacji dotyczących funkcjonowania uczelni jako zakładu pracy, wynikające z przepisu art. 28 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1881 ze zm.). Przykładowo można wymienić tu sprawy o sygn. akt II SAB/Op 82/18, II SAB/Op 98/18 i II SAB/Op 109/18 – wyroki z dnia 15 listopada 2018 r.

Za informacje publiczne uznano m.in. informację dotyczącą stanu oznakowania miejsc parkingowych dla pojazdów osób niepełnosprawnych na terenie miasta (wyrok z dnia 27 września 2018 r., sygn. akt II SAB/Op 69/18.), wynagrodzeń osób pełniących

funkcje publiczne (wyrok z dnia 12 września 2018 r., sygn. akt II SAB/Op 65/18 i wyrok z dnia 17 kwietnia 2018 r., sygn. akt II SAB/Op 28/18), szczegóły procedury naboru na stanowiska w administracji skarbowej (wyrok z dnia 7 sierpnia 2018 r., sygn. akt II SAB/Op 61/18), treści umów zwartych pomiędzy nadawcą publicznym a jednostką samorządu terytorialnego dotyczących wspólnej organizacji imprezy o charakterze kulturalno-rozrywkowym (wyrok z dnia 31 lipca 2018 r., sygn. akt II SA/Op 257/18), lokaty finansowej założonej przez gminę i jej oprocentowania (wyrok z dnia 14 maja 2018 r., sygn. akt II SAB/Op 39/18), kosztów eksploatacji samochodu służbowego (wyrok z dnia 27 marca 2018 r., sygn. akt II SAB/Op 11/18). W wyroku z dnia 14 czerwca 2018 r., sygn. akt II SAB/Op 43/18 Sąd uznał, że wymienienie we wniosku z imienia i nazwiska funkcjonariusza publicznego, którego dotyczy informacja o posiadanym wykształceniu, sposobie zatrudnienia i składnikach wynagrodzenia, nie stanowi przeszkody do udostępnienia takiej informacji.

W wyroku z dnia 9 stycznia 2018 r., sygn. akt II SA/Op 583/17, Sąd uchylając decyzję w przedmiocie odmowy udostępnienia informacji publicznej zgodził się ze skarżącym, że treść uzasadnienia zaskarżonego aktu nie wskazuje na przeprowadzenie przez organ oceny proporcjonalności między potrzebą ochrony tajemnicy przedsiębiorcy a obywatelskim prawem do informacji, z której wynikałoby, że utajnione umowy cywilnoprawne związane z gospodarowaniem przez nadleśnictwo uzyskanym drewnem zawierają informacje tworzące sferę tajemnicy przedsiębiorcy, a konieczność jej ochrony jest proporcjonalnie większa, niż racje przemawiające za ich udostępnieniem. Zatem w sprawie naruszono również wymogi wywodzonej z art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP zasady proporcjonalności. Ponadto Sąd nie podzielił poglądu organu, że sam fakt utajnienia treści umów cywilnoprawnych z uwagi na tajemnicę przedsiębiorstwa stanowi bezwzględną przesłankę odmowy udzielenia żądanych informacji w ramach dostępu do informacji publicznej. Nie jest bowiem decydująca wyłącznie wola przedsiębiorcy, nadającego klauzulę poufności całemu pakietowi informacji. Istnienie tajemnicy przedsiębiorcy musi w każdym przypadku być rzeczywiste i niewątpliwe. Ta przesłanka ograniczająca zasadę jawności informacji publicznej musi być oceniana w sposób obiektywny, oderwany od woli danego przedsiębiorcy. Nie wystarczy więc, by żądana informacja dotyczyła przedsiębiorcy, tj. by odnosiła się do prowadzonej przez niego działalności gospodarczej i by była wolą przedsiębiorcy objęta tajemnicą. W takich przypadkach organ musi szczegółowo określić, z czego wywodzi daną przesłankę odmowy i w czym znajduje ona

uzasadnienie. Kontrolowana w tej sprawie decyzja nie zawierała natomiast rozważań organu w powyższym zakresie.

Środki unijne

W wyroku z dnia 13 listopada 2018 r., sygn. akt II SA/Op 343/18 Sąd uznał, że właściwy organ stowarzyszenia w sposób prawnie wadliwy w ramach oceny wymienionego w ogłoszeniu o naborze wniosków kryterium, po pierwsze dokonał zmiany jego nazwy, a po drugie przekroczył granice interpretacyjne kryterium „Projekt zakłada działania związane z ochroną środowiska lub działania pro klimatyczne” przez wprowadzenie jego opisu i uzasadnienia, jakie zostały przyjęte na posiedzeniu w dniu 10 kwietnia 2018 r. Dlatego Sąd stwierdził, że doszło do naruszenia zasady przejrzystości i rzetelności, tj. art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.). W przekonaniu Sądu, wyjaśnienie wątpliwości w zakresie omawianego kryterium dopiero na posiedzeniu rady należy również traktować jako naruszenie zasady równego dostępu do pomocy. Natomiast dostrzeżone przez Sąd naruszenie było tego rodzaju, że miało istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem brak przyznania maksymalnej ilości punktów odnośnie do spornego kryterium poprzez subiektywną jego interpretację przez radę ma bezpośrednie przełożenie na możliwość otrzymania dofinansowania.

Podobnie w wyroku z dnia 29 października 2018 r., sygn. akt II SA/Op 342/18 przyjęto, że organ naruszył zasadę rzetelności, wymagającą stanowienia jasnych i zrozumiałych dla wnioskodawców kryteriów wyboru projektów i zgodności postępowania z ustanowionymi w danym trybie regułami. W toku postępowania o udzielenie dofinansowania przyjęto bowiem nową interpretację reguł. Nastąpiło to w sposób sprzeczny z ustalonym wcześniej i podanym do wiadomości procesem zmiany kryteriów, określonym w Procedurze ustalania lub zmiany kryteriów wyboru operacji oraz kryteriów wyboru grantobiorców stosowanych w ramach wdrażania LSR przez stowarzyszenie, zamieszczonym na stronie internetowej.

W wyroku z dnia 25 października 2018 r., sygn. akt II SA/Op 353/18 dokonano interpretacji pojęcia „innowacyjności”, stanowiącego jedno z kryteriów oceny projektu zgłoszonego do dofinansowania i przyjęto, że organ prawidłowo wskazał, że innowacyjność winna być rozumiana w szerokim zakresie jako wprowadzenie nowego produktu lub usługi, nowego procesu, nowej organizacji lub nowego rynku – na

podstawie danych wskazanych w opisie we wniosku o przyznanie pomocy oraz weryfikacji przeprowadzonej przez członków rady (m.in. na podstawie wydruków z CEIDG, wg zakresu prowadzonej działalności – przeważający kod PKD).

W sprawie o sygn. akt II SA/Op 143/17 (wyrok z dnia 8 marca 2018 r.) dotyczącej zobowiązania beneficjenta umowy o dofinansowanie inwestycji budowlanej ze środków pomocowych, Sąd wyjaśnił w aspekcie zarzutów beneficjenta umowy, że z punktu widzenia prowadzonego w niniejszej sprawie postępowania – w przedmiocie zwrotu środków przekazanych na realizację projektu, znaczenia prawnego nie mogła mieć kwestia rozwiązania umowy o dofinansowanie. Podstawą do wydania decyzji administracyjnej w niniejszej sprawie był bowiem przepis art. 207 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (aktualnie: Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.), natomiast rozwiązanie umowy było jednym z elementów stanu faktycznego, rodzącym jedynie skutki cywilno-prawne w zakresie wzajemnych rozliczeń stron umowy i nie przesądzało o konieczności orzeczenia zwrotu środków. Przepisy ustawy o finansach publicznych nie uzależniają wszczęcia postępowania administracyjnego w przedmiocie zwrotu środków, jak też wydania decyzji w tym przedmiocie, od rozwiązania umowy o dofinansowanie. W rezultacie kwestia dopuszczalności oraz zasadności wypowiedzenia umowy o dofinansowanie nie ma przesądzającego znaczenia dla wyniku sprawy i nie podlega badaniu w postępowaniu sądowoadministracyjnym, dotyczącym kontroli legalności decyzji orzekającej o obowiązku zwrotu środków otrzymanych w ramach umowy. Ocena taka wykracza poza ramy sądowej kontroli administracji publicznej. Rozstrzygnięcie sporu co do umowy cywilno-prawnej należy do sądu powszechnego. W niniejszej sprawie ocenie podlegało natomiast to, czy zaistniały podstawy do wydania decyzji administracyjnej na podstawie art. 207 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Prawo budowlane

W wyroku z dnia 6 marca 2018 r., sygn. akt II SA/Op 609/17, Sąd wyraził pogląd, że w przypadku robót budowlanych, do których zastosowanie ma tryb legalizacji określony w art. 50-51 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332, z późn. zm.) dopuszczalne i zasadne jest umorzenie postępowania wszczętego w przedmiocie oceny legalności tych robót, gdy zostanie ustalone, że roboty nie zostały wykonane w okolicznościach, o których mowa w art. 50 ust. 1 tej ustawy. W sytuacji braku zaistnienia przesłanek z tego przepisu, nie ma podstaw do

wydania jakiegokolwiek nakazu z art. 51 ust. 1 Prawa budowlanego, gdyż nakazy nakładane w tym trybie mają na celu doprowadzenie robót wykonanych w sposób, o którym mowa w art. 50 ust. 1 Prawa budowlanego do stanu zgodnego z prawem. W świetle powyższego, zdaniem Sądu, umorzenie postępowania w sprawie jest możliwe, gdy organ bezspornie stwierdzi, że roboty nie są samowolą budowlaną.

W wyroku z dnia 22 listopada 2018 r., sygn. akt II SA/Op 74/18, Sąd stwierdził, że wzniesienie obiektu tymczasowego stanowiącego zaplecze prowadzonej budowy domu, nie wymagało wcześniejszego uzyskania pozwolenia budowlanego lub dokonania zgłoszenia, gdyż inwestor korzystał z uprawnień wynikających z art. 30 w związku z art. 29 ust. 1 pkt 24 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.). Natomiast specyficzną cechą obiektu tymczasowego jest to, że jego wzniesienie jest ściśle powiązane z celem, któremu służy. Powyższe określa z kolei czas, w jakim mogą one legalnie istnieć na terenie budowy. Co do zasady, obiekty przeznaczone do czasowego użytkowania należy usunąć z dniem, kiedy zrealizowano cel, w związku z którym zostały wzniesione. Dlatego, w okolicznościach sprawy Sąd uznał, że wiata - będąca obiektem tymczasowym powinna zostać rozebrana lub usunięta po zakończeniu budowy, a skoro tak się nie stało, to po tej dacie stanowiła samowolę budowlaną. W ocenie Sądu, brak rozbiórki (usunięcia) przedmiotowego obiektu został przez organ prawidłowo zakwalifikowany jako wykonywanie robót budowlanych bez wymaganego prawem pozwolenia na budowę albo zgłoszenia. W związku z zakończeniem budowy odpadła bowiem podstawa prawna dla dalszego istnienia tego obiektu. W konsekwencji, organ zobowiązany był, zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 51 ust. 7 Prawa budowlanego, orzec nakaz rozbiórki.

W kolejnym wyroku z dnia 22 października 2018 r., sygn. akt II SA/Op 301/18, Sąd wyjaśnił, że § 12 ust. 1-4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422, z późn. zm.), zwanego dalej w tym rozdziale rozporządzeniem, należy interpretować i stosować w związku z § 271-273 rozporządzenia. Sąd zwrócił też uwagę, że przepis § 12 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia dotyczy wszystkich budynków, a więc także budynków gospodarczych. Istotnym elementem, decydującym o zastosowaniu tego przepisu jest warunek szerokości działki budowlanej. To spełnienie tego wymogu, a nie rodzaj budynku determinuje możliwość zastosowania omawianego przepisu. Mając na uwadze definicję budynku zawartą w art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz.

1623, z późn. zm.) oraz definicję budynku gospodarczego sformułowaną w § 3 pkt 8 rozporządzenia, Sąd stwierdził, że budynek gospodarczy jest jednym z rodzajów budynków. Z faktu, że przepis § 12 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia dotyczy odległości od granicy budynków gospodarczych lub garaży nie wynika, że tym samym budynki te zostały wyłączone spod regulacji § 12 ust. 4 pkt 1, w którym prawodawca posłużył się terminem budynku.

W wyroku z dnia 17 maja 2018 r., sygn. akt II SA/Op 104/18, Sąd zajął stanowisko, że po myśli § 232 ust. 6 rozporządzenia sformułowanie „wypełnienie” należy interpretować w ten sposób, iż ma ono wiązać się ze zlikwidowaniem otworów okiennych w ścianie oddzielenia przeciwpożarowego, zaś nie może polegać na pozostawieniu otworów i wstawienia przeszklenia, które spełnia jedynie odpowiednią klasę odporności ogniowej, zatem organy w takim znaczeniu w decyzji użyły słowa „zamurować”. Z racji tego, że wypełniony otwór okienny ma tworzyć z pozostałą ścianą zwartą całość, to wyrób budowlany, którym wypełnia się otwór w ścianie oddzielenia przeciwpożarowego powinien być podobny do materiału budowlanego z którego została wybudowana pozostała ściana, przy czym wyrób ten musi posiadać dodatkową funkcję jaką stanowi przepuszczanie światła. Zdaniem Sądu, pomimo tego, że luksfery pełnią funkcję doświetlającą, bezspornie nie są oknami. Zatem ścianę, w której znajdują się przeszklenia wykonane z luksferów należy uznać za ścianę bez otworów okiennych w rozumieniu § 12 rozporządzenia. Luksfery należy bowiem traktować jako przemurowanie ścian, a nie jako rodzaj wypełnienia okna.

W wyroku z dnia 13 marca 2018 r., sygn. akt II SA/Op 543/17, Sąd wyraził pogląd, że termin ustalony przez organ nadzoru budowlanego na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332, z późn. zm.) ma charakter procesowy. Z uwagi na taki charakter, jego określenie zostało pozostawione do uznania organu, a upływ terminu nie skutkuje wygaśnięciem określonych uprawnień, tak jak ma to miejsce w przypadku terminu materialnoprawnego. Oznacza to, że z chwilą upływu terminu zakreślonego przez organ nadzoru budowlanego na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego, nie wygasa obowiązek inwestora wykonania obowiązków nałożonych przez organ, stanowiący jednocześnie uprawnienie strony do ich wykonania. Jeżeli więc inwestor uchybił wyznaczonemu przez organ terminowi, ale wykonał nałożony na niego obowiązek, to wówczas samo niedochowanie terminu procesowego z art. 51 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego nie może być samoistną podstawą do wydania decyzji na podstawie art. 51 ust. 3 pkt 2 tej ustawy. Dla dokonania oceny realizacji obowiązku

decydujące znaczenie ma natomiast data wydania decyzji na podstawie art. 51 ust. 3 Prawa budowlanego. Jeżeli bowiem inwestor uchybi wyznaczonemu przez organ terminowi, ale wykona nałożony na niego obowiązek przed wydaniem decyzji w przedmiocie stwierdzenia wykonania nałożonego obowiązku, to nie naraża się na negatywne konsekwencje w związku z niedotrzymaniem terminu, w postaci nakazu zaniechania dalszych robót budowlanych, rozbiórki obiektu lub jego części, albo doprowadzenia obiektu do stanu poprzedniego. Dopiero stwierdzenie niewykonania obowiązku przed wydaniem decyzji w trybie art. 51 ust. 3 Prawa budowlanego skutkuje podjęciem orzeczenia na podstawie art. 51 ust. 3 pkt 2 tej ustawy.

W wyroku z dnia 27 lutego 2018 r., sygn. akt II SA/Op 592/17, Sąd na gruncie rozpoznawanej sprawy stwierdził, że w przypadku braku jednoznacznego ustalenia, iż pierwotnie inwestorzy zrealizowali rozbudowę budynku gospodarczego o wiatę magazynową w zabudowie zagrodowej i następnie dokonali przebudowy tej wiaty, nie sposób uznać, że poprzednim stanem, do którego doprowadzenie można nakazać na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332, z późn. zm.), jest stan określony w decyzji o pozwoleniu na budowę. W sytuacji, kiedy obiekt określony w pozwoleniu nigdy nie powstał, nałożenie nakazu doprowadzenia istniejącego obiektu do stanu zgodnego z decyzją w istocie prowadziłoby do fikcji prawnej polegającej na nałożeniu nakazu zrealizowania obiektu objętego pozwoleniem na budowę. Przepis art. 51 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego nie przewiduje natomiast takiej możliwości.

W wyroku z dnia 13 lutego 2018 r., sygn. akt II SA/Op 557/17, Sąd wyraził pogląd, że postanowienie wydawane na podstawie art. 81c ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332, z późn. zm.) nie rozstrzyga sprawy co do istoty, w rozumieniu art. 104 K.p.a., lecz ma charakter wyłącznie dowodowy. Zdaniem Sądu, dla nałożenia na podstawie art. 81c ust. 2 Prawa budowlanego obowiązku przedłożenia oceny technicznej lub ekspertyzy konieczne jest wykazanie, że faktycznie istnieją uzasadnione wątpliwości co do jakości wyrobów budowlanych, robót budowlanych lub stanu technicznego obiektu. W przypadku natomiast, gdy wątpliwości takich nie ma lub nie zostaną one wykazane, organy nadzoru budowlanego nie mogą, na podstawie art. 81c ust. 1 Prawa budowlanego, domagać się od strony dostarczenia odpowiednich ocen technicznych lub ekspertyz.

W wyroku z dnia 30 października 2018 r., sygn. akt II SA/Op 348/18, Sąd uwzględniając zakres prac objętych zgłoszeniem oraz specyfikę istniejącego obiektu budowlanego, uznał za przebudowę, o jakiej mowa w art. 3 pkt 7a ustawy z dnia 7 lipca

1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202), wykonanie na części istniejącej napowietrznej jednotorowej linii elektroenergetycznej 110 kV demontażu stanowisk słupowych wraz z fundamentami i uziemieniami, przewodami fazowymi oraz odgromowymi wraz z izolacją oraz sprzętem i na przebudowanym odcinku posadowienie 7 nowych słupów, na których zostaną podwieszane 3 przewody fazowe oraz 1 przewód odgromowy typu OPGW, skojarzonych ze światłowodem. Sąd stwierdził również, że wskutek zaplanowanych przez Spółkę prac na pewno zmienią się parametry techniczne i użytkowe istniejącego obiektu budowlanego, którym jest - co wyraźnie zaznaczył - cała linia elektroenergetyczna, a nie tylko jej fragment objęty zgłoszeniem. W obiekcie tym nie zmieni się natomiast jego charakterystyczny parametr, jakim jest tylko długość linii. W okolicznościach faktycznych sprawy Sąd przyjął również, że zwiększenie wysokości słupów, a także rozbiórka starych fundamentów (istniejących) i wykonanie nowych w innym miejscu, ale - co istotne - z zachowaniem przebiegu osi linii demontowanej, nie stanowi o konieczności uzyskania przez inwestora pozwolenia na budowę.

W sprawie o sygn. akt II SA/Op 247/18 (wyrok z dnia 11 października 2018 r.) dotyczącej zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę, Sąd uznał, że inwestycja polegająca na realizacji stacji bazowej telefonii komórkowej stanowi inwestycję celu publicznego z zakresu łączności publicznej i taka kwalifikacja budowy ma istotny wpływ na dokonanie oceny co do jej zgodności z zapisami planu miejscowego. Sąd przyjął, że z art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 7 marca 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2062, z późn. zm.) wynika prawo do realizacji inwestycji w zakresie łączności publicznej, chyba że jej realizacja naruszałaby zakazy lub ograniczenia ustanowione w planie. Ponadto regułą jest możliwość zabudowy infrastrukturą telekomunikacyjną, natomiast wyjątkiem ograniczenia lub zakazy ustanowione w tym zakresie w planie. Jednocześnie, wyjątki od prawa do zabudowy telekomunikacyjnej muszą być interpretowane ściśle. Zdaniem Sądu, przeznaczenie terenu na cele rolnicze nie jest sprzeczne z lokalizacją inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej. Zgodnie natomiast z art. 46 ust. 2 ww. ustawy, aby lokalizacja takiej inwestycji na wymienionych terenach nie była dopuszczalna, to miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego musiałby zawierać konkretne uregulowania ograniczające lub wręcz zakazujące realizacji takich inwestycji.

W wyroku z dnia 5 lipca 2018 r., sygn. akt II SA/Op 76/18, Sąd podzielił pogląd organu odwoławczego, że schody zewnętrzne nie wpływają na kubaturę obiektu

budowlanego, bowiem nie zwiększają jego wewnętrznej pojemności, są elementem obiektu pozostającym poza budynkiem. Ponadto schody zewnętrzne w sposób jednoznaczny zostały wykluczone jako element powierzchni zabudowy w postanowieniach Polskiej Normy. Tego typu obiekt, jakim są schody, został bowiem w niej zakwalifikowany jako „element drugorzędny”, a zatem niepowiększający powierzchni zabudowy. Z racji tego, że wybudowanie schodów zewnętrznych nie zwiększyło powierzchni obiektu budowlanego, ani jego kubatury, szerokości czy długości, nie można ich postawienia traktować jako rozbudowy obiektu budowlanego, a tym samym budowy tegoż obiektu, albowiem schody nie stanowią odrębnego obiektu budowlanego, niezależnego od budynku już istniejącego. W konsekwencji powyższego, Sąd zgodził się również z wojewodą, że nie było wymagane w sprawie uzyskanie przez inwestora decyzji o warunkach zabudowy albowiem wykonanie schodów zewnętrznych nie zmienia sposobu zagospodarowania działki.

W wyroku z dnia 26 kwietnia 2018 r., sygn. akt II SA/Op 3/18, Sąd przyjął, że termin 30-dniowy z art. 71 ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332, z późn. zm.) winien być liczony od dokonania kompletnego zgłoszenia, co w przypadku konieczności uzupełnienia, powoduje, że liczony jest on od daty tego uzupełnienia lub od upływu terminu wskazanego w postanowieniu o uzupełnieniu zgłoszenia. Sąd stwierdził również, że zmiana sposobu użytkowania, o której mowa w art. 71 Prawa budowlanego, może dotyczyć jedynie takiego obiektu budowlanego bądź jego części, które zostały zrealizowane zgodnie z obowiązującym prawem, nie zaś w drodze samowoli budowlanej. Postępowanie w sprawie zgłoszenia zamiaru zmiany sposobu użytkowania nie może zmierzać do legalizacji samowoli budowlanej oraz zmiany sposobu użytkowania budynku lub jego części, wzniesionych w warunkach samowoli budowlanej. Zaakceptowanie przez właściwy organ zgłoszonego zamierzenia zmiany sposobu użytkowania możliwe jest ponadto jedynie wtedy, gdy obecny stan prawny obiektu nie budzi wątpliwości - zarówno w zakresie wzniesienia tego obiektu (lub jego części), jak jego dotychczasowego sposobu użytkowania.

W sprawie o sygn. akt II SA/Op 513/17 (wyrok z dnia 23 stycznia 2018 r.) spór prawny dotyczył tego, czy możliwe jest cofnięcie dokonanego organom architektoniczno-budowlanym - na podstawie art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290, z późn. zm.) - zgłoszenia robót budowlanych w odwołaniu od decyzji wnoszącej sprzeciw i czy takie cofnięcie zgłoszenia winno spowodować uchylenie decyzji organu pierwszej instancji i umorzenie

postępowania. Zdaniem Sądu, organ odwoławczy wadliwie uznał, że brak było możliwości uchylenia decyzji organu pierwszej instancji i umorzenia postępowania, z uwagi na to, że uwzględnienie cofnięcia zgłoszenia na etapie postępowania odwoławczego skutkowałoby przyjęciem robót budowlanych objętych zgłoszeniem i umożliwiłoby inwestorowi rozpoczęcie tych robót, gdyż dysponowałby on dokumentacją potwierdzającą dokonanie zgłoszenia. Takiego stanowiska organu Sąd nie zaaprobował, ponieważ cofnięcie przez inwestora zgłoszenia w toku postępowania odwoławczego oznacza, że zrezygnował on z realizacji robót budowlanych objętych zgłoszeniem i w konsekwencji nie jest już zainteresowany akceptacją planowanych robót przez organ architektoniczno-budowlany. Oświadczenie takie powoduje, że postępowanie w sprawie stało się bezprzedmiotowe w rozumieniu art. 105 § 1 K.p.a. Postępowanie zgłoszeniowe może być wszczęte jedynie na podstawie zgłoszenia (wniosku) strony, a nie z urzędu. Tym samym brak tego wniosku na etapie postępowania odwoławczego prowadzi do sytuacji, w której nie ma przedmiotu postępowania.

W wyroku z dnia 20 lutego 2018 r., sygn. akt II SA/Op 549/17, Sąd zwrócił uwagę, że ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290, z późn. zm.) nie zawiera definicji legalnej „działki budowlanej”. Zdaniem Sądu, na potrzeby Prawa budowlanego, należy przyjąć definicję szerszą, że działką budowlaną jest każda nieruchomości, na której można prowadzić „roboty budowlane” w rozumieniu art. 3 pkt 7 Prawa budowlanego. Nieruchomość taka może się składać z jednej lub kilku działek gruntu w znaczeniu geodezyjnym, gdyż pojęcie działki ewidencyjnej nie jest tożsame z pojęciem działki budowlanej. Przedmiotem zagospodarowania może być również „teren”, jako pojęcie szersze od działki budowlanej, w skład którego wchodzić może więcej niż jedna nieruchomości gruntowa. Zatem, działka budowlana może objąć projektem kilka działek gruntu, wskazując, że jest to w tych okolicznościach jedna działka budowlana. W takim przypadku nie uwzględnia się granic pomiędzy działkami tego samego inwestora.

W wyroku z dnia 24 kwietnia 2018 r., sygn. akt II SAB/Op 17/18, Sąd zajął stanowisko, że brak przymiotu strony w prowadzonym przez organ z urzędu postępowaniu w trybie art. 66 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332, z późn. zm.) oznacza, iż skarżący nie może skutecznie dochodzić swoich praw w drodze skargi na bezczynność i przewlekłe prowadzenie postępowania przez powiatowego inspektora nadzoru budowlanego. Innymi słowy, nie można wykazywać posiadania przymiotu strony - w skardze na bezczynność organu –

w sytuacji, gdy organ orzekający merytorycznie w sprawie przyjął za ustalone, że osoba składająca skargę nie jest stroną tego postępowania. Sąd natomiast zgodził się ze stanowiskiem organu, że adresatem decyzji wydanej w powyższym trybie jest właściciel lub zarządca obiektu budowlanego. Natomiast osoba trzecia składająca zawiadomienie o złym stanie technicznym, posiada co najwyżej interes faktyczny, który nie uprawnia do bycia stroną tego postępowania. W sytuacji zatem, gdy postępowanie administracyjne może być prowadzone wyłącznie z urzędu, powzięcie przez organ właściwy dla rozstrzygnięcia sprawy informacji o podstawie do jego wszczęcia wynikającej z pisma zainteresowanego podmiotu, nie zmienia charakteru sprawy jako toczącej się z urzędu.

Broń

W wyroku z dnia 22 listopada 2018 r., sygn. akt II SA/Op 315/18, Sąd uznał, że z literalnej wykładni art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni palnej i amunicji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1839, z późn. zm.) wynika jasno i wyraźnie, iż obowiązek uiszczenia określonych w nim kosztów obciąża osoby, które faktycznie weszły w jej posiadanie po osobie zmarłej i które dokonały jej faktycznego złożenia w siedzibie organu. Zdaniem Sądu, także wykładnia celowościowa art. 23 ust. 1 pkt 3 tej ustawy przemawia za przyjęciem, że koszty przechowania broni w depozycie powinna ponieść osoba, która faktycznie składając broń do depozytu, ma świadomość skutków prawnych, jakie mogą wiązać się z tą czynnością. W konsekwencji powyższego Sąd za nieuzasadnione uznał obciążanie tymi kosztami spadkobierców, którzy - tak jak w omawianej sprawie - nigdy nie weszli w posiadanie broni należącej do spadkodawcy i nie przekazali jej do depozytu, ale również przez długi czas nawet nie wiedzieli, że zostali powołani do spadku i że stali się właścicielami broni pozostającej w depozycie policyjnym.

Gospodarka mieniem

W wyroku z dnia 17 lipca 2018 r., sygn. akt II SA/Op 146/18, Sąd uchylając zaskarżoną decyzję w przedmiocie podziału nieruchomości uznał, że skarżący dokonał prawidłowej wykładni art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. nr 133, poz. 872, z późn. zm.), przyjmując, że nabycie z mocy prawa, własności nieruchomości będącej we władaniu określonego w ustawie podmiotu, mogło dotyczyć tylko takiego władztwa

nad mieniem państwowym, które dawało władającemu możliwość samodzielnego korzystania z państwowej nieruchomości zgodnie z wymogami prawidłowej gospodarki, czyli takich form władztwa nad mieniem Skarbu Państwa, które zawierało w sobie wiele cech właściwych dla wykonywania władztwa przez właściciela. Nabyciu przez jednostkę samorządu terytorialnego podlega mienie Skarbu Państwa, które znajduje się we władaniu instytucji i osób prawnych w przewidzianej prawem formie, tj. na podstawie tytułu prawnego takiego jak: użytkowanie, zarząd, trwałe zarząd. Nie można zatem mówić o „władaniu” w przypadku, gdy nie ma jakiegokolwiek dokumentu świadczącego o tytule prawnym do nieruchomości. Ponadto Sąd wyraził stanowisko, że nie należała do właściwości samorządowego kolegium odwoławczego ocena, czy część działki zajęta pod drogę publiczną przeszła na własność województwa. Wyłączne kompetencje do stwierdzenia, czy zachodziły przesłanki, o których mowa w ww. art. 60 ust. 1 ustawy należą bowiem do wojewody. Tym samym podjęte przez SKO rozstrzygnięcie zastąpiło decyzję wojewody wydawaną w oparciu o art. 60 ust. 3 Przepisów wprowadzających (...), albowiem przesądziło o prawie własności części działki. Sąd stwierdził, że takich uprawnień organ odwoławczy w postępowaniu podziałowym nie posiadał.

W wyroku z dnia 15 maja 2018 r., sygn. akt II SA/Op 448/17, Sąd rozważając skutki orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2015 r., sygn. akt K 29/13, dla stanu prawnego mającego zastosowanie w kontrolowanej sprawie, dotyczącej odmowy przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, za prawidłowe uznał stanowisko organów, że od dnia 17 marca 2015 r. osoby fizyczne i prawne będące w dniu 13 października 2005 r. użytkownikami wieczystymi nieruchomości nie są uprawnione do żądania przekształcenia prawa użytkowania wieczystego tych nieruchomości w prawo własności, a prawo do tego żądania dotyczy przypadków sprzed dnia wejścia w życie ustawy z dnia 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 87, poz. 1110), tj. 9 października 2011 r. Sąd stwierdził również, że zachowana została podstawa prawna uwłaszczenia osób fizycznych przewidziana w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (Dz. U. z 2012 r. poz. 83, z późn. zm.) w jej pierwotnym zakresie i w zakresie ukształtowanym ustawą z 2007 r., co oznacza obowiązek stosowania przy rozpatrywaniu wniosków o przekształcenie prawa wieczystego użytkowania w prawo własności przepisów o przekształceniu rozstrzygających o zakresie podmiotowym i przedmiotowym w brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy nowelizującej z 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz niektórych innych ustaw.

W sprawie o sygn. akt II SA/Op 298/18 (wyrok z dnia 6 listopada 2018 r.) Sąd podzielił zaprezentowaną przez organy wykładnię, zgodnie z którą sytuacja, gdy nieruchomość, na której urządzono rodzinny ogród działkowy stanowi już przedmiot prawa użytkowania wieczystego przynależnego osobom trzecim, uniemożliwia uzyskanie, na podstawie art. 75 ust. 6 lub art. 76 ust. 2 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2176), ograniczonego prawa rzeczowego w postaci użytkowania.

W wyroku z dnia 13 marca 2018 r., o sygn. akt II SA/Op 591/17, Sąd wyraził pogląd, że zgodnie z art. 9 ust. 2a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 1997 r. poz. 770, z późn. zm.) podmioty podlegające obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego zgodnie z przepisami ustawy, o której mowa w art. 1, które były wpisane do rejestru sądowego na podstawie przepisów obowiązujących do dnia wejścia w życie tej ustawy i które do dnia 31 grudnia 2015 r. nie złożyły wniosku o wpis do rejestru, uznaje się za wykreślone z rejestru z dniem 1 stycznia 2016 r. W ocenie Sądu, z przepisów art. 9 ust. 2b i ust. 2j ww. ustawy, wprost wynika bowiem ograniczenie podmiotowe, zgodnie z którym jako jedyną stroną postępowania uznać należy starostę reprezentującego Skarb Państwa, który z dniem 1 stycznia 2016 r. nabył z mocy prawa mienie podmiotów, o których mowa w ust. 2a.

Zatrudnienie

W wyroku z dnia 30 października 2018 r., sygn. akt II SA/Op 197/18, Sąd stanął na stanowisku, że odwołanie się przy interpretacji art. 71 ust. 1 pkt 2 lit. d) ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.) do wartości konstytucyjnych uzasadnia odejście od wyników wykładni literalnej oraz przy zastosowaniu wykładni systemowej i funkcjonalnej, przyjęcie, że do okresu uprawniającego do nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych powinien być zaliczany również okres pobierania w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej zasiłku macierzyńskiego.

W wyroku z dnia 17 kwietnia 2018 r., sygn. akt II SA/Op 488/17, Sąd, odwołując się do treści art. 2 ust. 1 pkt 2 oraz art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2014 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.), uznał, że do odbywania stażu i otrzymywania z tego tytułu stypendium może być skierowana tylko osoba bezrobotna. W konsekwencji utrata statusu osoby bezrobotnej

oznacza utratę wszelkich związanych z tym świadczeń, oraz możliwości korzystania z instytucji przewidzianych w ustawie, do których należą środki wspierania i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym odbywania stażu i otrzymywania z tego tytułu stypendium. Zdaniem Sądu, kluczowe w powołanej definicji jest użycie sformułowania „osoba niezatrudniona i niewykonująca innej pracy zarobkowej”. Niespełnienie tej przesłanki pociąga za sobą konsekwencję w postaci odmowy zarejestrowania jako osoby bezrobotnej bądź też stanowi przesłankę utraty tego statusu.

Ochrona środowiska i ochrona przyrody

W sprawie o sygn. akt II SA/Op 217/18 (wyrok z dnia 17 lipca 2018 r.) Sąd zgodził się z organem odwoławczym, że dokonanie ustaleń i oceny co do przekroczenia, określonego w art. 25 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1987), terminu składowania odpadów, czy też nieprawidłowego przekazania odpadów innej osobie, nie mieściło się w granicach sprawy, której przedmiotem - zgodnie z art. 26 ust. 2 ww. ustawy - było wyłącznie nałożenie obowiązku usunięcia odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania, a wskazane przez skarżącego okoliczności nie miały żadnego znaczenia dla ustalenia przesłanek nałożenia tego obowiązku. Dla prawidłowego rozstrzygnięcia przedmiotu sprawy istotne było wyłącznie dokonanie ustaleń co do faktycznego, rzeczywistego składowania lub magazynowania odpadów na wskazanej działce, jako okoliczności determinującej nałożenie obowiązku z art. 26 ust. 2 ustawy. Sąd zaakceptował również stanowisko, że zarzut dotyczący błędnego ustalenia kodu odpadów nie mógł mieć wpływu na ostateczny wynik sprawy, a to w związku z bezspornym ustaleniem nieskładowania (braku) odpadów na dzień kontroli i wydania decyzji.

W wyroku z dnia 18 września 2018 r., sygn. akt II SA/Op 256/18, Sąd, odwołując się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 lipca 2014 r., sygn. akt SK 6/12 (Dz. U. z 2014 r. poz. 926), przyjął, że organy niewątpliwie nie rozważały przy ustalaniu odpowiedzialności skarżącej i wysokości kary za usunięcie krzewów, indywidualnych okoliczności dokonania deliktu, w tym pozwalających na zwolnienie się z odpowiedzialności oraz potrzebę stosowania sankcji proporcjonalnej do uszczerbku wywołanego tym deliktem w środowisku naturalnym. Powyższe - zdaniem Sądu - prowadzi do wniosku, że kara pieniężna została ustalona w sztywno określonej wysokości, czyli bez względu na okoliczności popełnionego czynu, co może nie

spełniać zasady proporcjonalności w ograniczeniu prawa własności i powoduje, że kontrolowane decyzje należało wyeliminować z obrotu prawnego. Ponadto Sąd zwrócił uwagę na treść przepisu art. 89 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.), stanowiącego, że nie wszczyna się postępowania w sprawie wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej, a postępowanie wszczęte w tej sprawie umarza się, jeżeli od końca roku, w którym usunięto lub zniszczono drzewo lub krzew albo uszkodzono drzewo, upłynęło 5 lat. W okolicznościach sprawy, na wskazanej podstawie prawnej, ponownie prowadzone przez organy postępowanie uległoby umorzeniu, zatem Sąd zdecydował o wydaniu orzeczenia również na podstawie art. 145 § 3 P.p.s.a.

W sprawie o sygn. akt II SA/Op 173/18 (wyrok z dnia 17 lipca 2018 r.) dotyczącej nakazu usunięcia zwierząt gospodarskich Sąd zauważył, że w Regulaminie utrzymywania porządku i czystości na terenie gminy, w którym wprowadzono zakaz utrzymywania zwierząt gospodarskich na obszarze strefy miejskiej, lokalny prawodawca nie zawarł definicji utrzymywania zwierząt gospodarskich. Podobnie jak organ odwoławczy, Sąd uznał - mając na względzie spójność systemu prawnego - że pod pojęciem zwierząt gospodarskich mieszczą się zwierzęta określone w art. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. 2007 r. Nr 133, poz. 921, z późn. zm.), w tym drób - ptaki gatunków m.in. kura, kaczka.

W sprawie o sygn. akt II SA/Op 114/18 (wyrok z dnia 28 czerwca 2018 r.) Sąd oddalając skargę na postanowienie w przedmiocie ustalenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i zakresu raportu, ocenił, że sam zakup mobilnej kruszarki szczękowej nie może zostać uznany za przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, którego rodzaje zostały wskazane w rozporządzeniu z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 71). Zakup oraz postój, czy serwisowanie kruszarki nie będzie powodować emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do środowiska, za wyjątkiem ewentualnych napraw i serwisowania kruszarki. Natomiast ewentualne naprawy i serwisowanie nie będą wymagały długiego uruchomienia maszyn, można zatem - zdaniem Sądu - uznać, że emisja hałasu i zanieczyszczeń będzie śladowa, nie powodująca przekroczenia dopuszczalnych standardów środowiska.

Inspekcja pracy

W sprawie o sygn. akt II SA/Op 17/18 (wyrok z dnia 20 marca 2018 r.) dotyczącej nakazania przez okręgowego inspektora pracy usunięcia sierdzonych uchybień Sąd wyraził jednoznaczny pogląd, że protokół kontroli mistrza kominiarskiego potwierdzający wystąpienie określonych nieprawidłowości elementów urządzeń kominowych, wbrew temu co twierdzi organ, nie może przesądzać istnienia materialnoprawnych przesłanek do wydania nakazu, ponieważ do tego zobligowany jest wyłącznie organ załatwiający sprawę.

Pomoc społeczna

W wyroku z dnia 25 stycznia 2018 r., sygn. akt II SA/Op 559/17, Sąd, dokonując wykładni przepisu art. 194 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, z późn. zm.), doszedł do przekonania, że postępowanie w sprawie odstąpienia od ustalenia opłaty może być prowadzone jedynie przed ostatecznym ustaleniem opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 1 tej ustawy. Tylko wówczas wynik sprawy o odstąpienie od ustalenia opłaty stanowi tzw. „zagadnienie wstępne” dla sprawy o ustalenie opłaty i może mieć wpływ na dalszy jej tok. Inaczej mówiąc, rozstrzygnięcie w przedmiocie odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej musi poprzedzać jej ustalenie. Ustawodawca w przepisie art. 194 ust. 3 ww. ustawy nie przewidział bowiem możliwości odstąpienia od pobrania ustalonej opłaty. Dopuścił on jedynie możliwość odstąpienia od ustalenia opłaty. Dlatego też prowadzenie postępowania w przedmiocie odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, po jej ustaleniu ostateczną decyzją, nie znajduje nie tylko logicznego uzasadnienia, ale także oparcia w obowiązujących przepisach. Konsekwencją brzmienia przepisu art. 194 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej jest konieczność przyjęcia, że zbadanie w określonym stanie faktycznym wskazywanych przez ustawodawcę przesłanek umożliwiających odstąpienie od ustalenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 1 ww. ustawy musi nastąpić przed ostatecznym ustaleniem tej opłaty.

W sprawie o sygn. akt II SA/Op 34/18 (wyrok z dnia 24 kwietnia 2018 r.) Sąd za nieuprawnioną uznał dokonaną przez organ drugiej instancji odmowę przyznania skarżącemu świadczenia pielęgnacyjnego z powołaniem się na przesłankę pobierania specjalnego zasiłku opiekuńczego, co pozbawiło go prawa dokonania wyboru

świadczenia. Powyższe, zdaniem Sądu, naruszało art. 27 ust. 5 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1952) w stopniu mającym wpływ na wynik sprawy.

W sprawie o sygn. akt II SA/Op 67/17 (wyrok z dnia 27 lutego 2018 r.) Sąd dokonał oceny legalności uchwały w przedmiocie wprowadzenia na terenie gminy świadczenia pieniężnego - „bonu wychowawczego”, podjętej na podstawie art. 2 pkt 3a i art. 22b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518, z późn. zm.). Sąd stwierdzając nieważność tej uchwały uznał, że skoro zaskarżone regulacje uzależniają pierwszeństwo uzyskania świadczeń przeznaczonych dla dzieci od pozostawania przez ich rodziców w związku małżeńskim, można w tym przypadku mówić o dyskryminacji dzieci w realizacji ich uprawnienia do otrzymania od władz publicznych jak najlepszych warunków życia rozwoju ze względu na status dziecka - urodzenie w małżeństwie albo poza małżeństwem oraz ze względu na status prawny ich rodziców - pozostawanie w małżeństwie albo konkubinacie. Nadto w świetle art. 18 Konstytucji RP nie tylko małżeństwo, jako związek kobiety i mężczyzny, znajduje się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Pod ochroną znajduje się też rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo i są to dobra samoistne. Zdaniem Sądu, rada gminy w realizacji przyznanых jej zadań nie można podejmować - tak jak to stało się w rozpoznawanej sprawie - środków o charakterze dyskryminacyjnym lub kolidującym z sensem i rolą wartości określonych w art. 18 i art. 71 ust. 1 Konstytucji RP. W ocenie Sądu, rada naruszyła też zasadę niedyskryminacji wykluczając z kręgu podmiotów, którym przysługuje prawo pierwszeństwa w uzyskaniu omawianego świadczenia, osoby pracujące m.in. na podstawie umowy cywilnoprawnej, czy też innych form świadczenia pracy, np. osoby wykonującej pracę na podstawie umowy członkowskiej z rolniczą spółdzielnią produkcyjną. Uzależnienie otrzymania pierwszeństwa w uzyskaniu świadczenia przeznaczonego dla dziecka od źródła dochodów jego rodziców budzi uzasadnione wątpliwości co do zgodności z art. 32 i art. 65 ust. 1 Konstytucji. Zdaniem Sądu, zastosowanie takiej dyskryminacji nie ma żadnego racjonalnego uzasadnienia.

Transport drogowy

W wyroku z dnia 30 stycznia 2018 r., sygn. akt II SA/Op 427/17, Sąd wyraził pogląd, że art. 92c ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1907) ma charakter wyjątkowy i podlega interpretacji

zawężającej, a wskazanymi w nim okolicznościami mogą być wyłącznie sytuacje ponadprzeciętne, odbiegające od standardowych stanów faktycznych. Za prawidłowe Sąd uznał zatem stanowisko organów, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy brak było podstaw prawnych do stwierdzenia zaistnienia przesłanek z art. 92c ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, ponieważ nie obejmują one ryzyka osobowego pracodawcy, którego rzeczą jest taki dobór kadr i taki nad nimi nadzór, aby kierowcy nie dokonywali naruszeń prawa. Sam fakt, iż zatrudniony w firmie kierowca posiada doświadczenie i zapoznał się z regulaminem, nie dowodzi właściwej organizacji przewozu, właściwego doboru kadr i właściwego nadzoru. Nie dowodzi tego również fakt ukarania kierowcy naganą za stwierdzone naruszenie i posiadanie programu do kontroli czasu pracy kierowców. Organy nie miały natomiast obowiązku badać z urzędu przesłanek do stwierdzenia, czy powstanie naruszenia było od przedsiębiorcy niezależne.

Edukacja

W wyroku z dnia 25 października 2018 r., sygn. akt II SA/Op 398/18, Sąd stanął na stanowisku, że w skład komisji konkursowej na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki, dla której organem prowadzącym jest jednostka samorządu terytorialnego określa w aktualnym stanie prawnym organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego (wójt, burmistrz, prezydent miasta, zarząd powiatu, zarząd województwa), co wynika wyraźnie z art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.). W konsekwencji powyższego rada gminy (powiatu) nie ma prawa podjąć uchwały, w której wskaże swoich przedstawicieli do komisji konkursowej, ani obok, ani zamiast przedstawicieli wskazanych przez organ wykonawczy. Natomiast przez przedstawiciela organu należy rozumieć pracownika jednostki zapewniającej obsługę organu i pomoc w wykonywaniu jego ustawowych zadań. Ustawa nie ogranicza prawa do udziału w składzie komisji konkursowej pracownika samorządowego zatrudnianego przez organ prowadzący, np. sekretarza gminy. Gdyby jednak ustawodawca dopuścił możliwość udziału w pracach powołanej komisji konkursowej bezpośrednio osoby pełniącej funkcję organu jednostki samorządu terytorialnego, w tym radnych, norma wyrażona w art. 63 ust. 14 pkt 1 Prawa oświatowego zostałaby skonstruowana w sposób wyraźnie dopuszczający udział tego organu w pracach komisji. Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego nie może zatem powołać piastuna tegoż organu (tj. samego siebie) w skład komisji

konkursowej, jak i wyznaczać do składu komisji konkursowej członków organu stanowiącego rady gminy.

W wyroku z dnia 25 października 2018 r., sygn. akt II SA/Op 333/18, Sąd uznał, że art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, z późn. zm.) ze względu na charakter i konsekwencje z niego wynikające, musi być stosowany wyjątkowo - „w szczególnie uzasadnionych przypadkach”, który to zwrot należy interpretować przy zastosowaniu metody wykładni zawężającej. Związane jest to z objęciem nauczycieli szczególnymi regulacjami związanymi m.in. z gwarancjami dla stabilności zatrudnienia. Zatem, wszelkie akty niweczące te gwarancje muszą być szczególnie i rygorystycznie traktowane. O wystąpieniu takich przypadków można więc mówić tylko wówczas, gdy konieczne jest natychmiastowe zaprzestanie wykonywania przez dyrektora funkcji, bowiem dalsze jej wykonywanie godziłoby w interes szkoły, powodowałoby destabilizację w jej funkcjonowaniu w zakresie zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych lub stanowiłoby zagrożenie dla interesu publicznego. Tymczasem okoliczności, na które powołał się organ w kontrolowanej sprawie nie były nagłym zdarzeniem, lecz wynikały z wyników kontroli przeprowadzonej w zakresie gospodarki finansowej jednostki, przedstawionej zarządowi powiatu. W trakcie kontroli również nie ujawniono nagłego zdarzenia, które nakazywałoby natychmiastowe ustąpienie przez skarżącego z funkcji dyrektora. Ponadto Sąd zwrócił uwagę, że przypadek szczególnie uzasadniony powinien być rozważany przez pryzmat rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 października 2009 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać osoba zajmująca stanowisko dyrektora oraz inne stanowisko kierownicze w poszczególnych typach publicznych szkół i rodzajach publicznych placówek (Dz. U. z 2009 r. Nr 184, poz. 1436, z późn. zm.).

Wywłaszczenia

W wyroku z dnia 5 lipca 2018 r., sygn. akt II SA/Op 196/18, Sąd uznał, że przez „pozbawienie praw”, o jakim mowa w art. 129 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 121, z późn. zm.), na podstawie którego skarżąca domagała się odszkodowania, należy rozumieć również sytuację „ograniczenia praw”. Nie ma też wątpliwości, że komentowana regulacja znajduje zastosowanie do zdarzeń powstałych sprzed daty wejścia jej w życie, czyli do wszystkich stanów faktycznych polegających na odjęciu, przejęciu lub ograniczeniu

prawa własności bez przyznania należnego odszkodowania, przy czym - co ważne - ustalenie odszkodowania następuje w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy.

Zagadnienia procesowe

W wyroku z dnia 22 listopada 2018 r., sygn. akt II SAB/Op 76/18, Sąd wyraził pogląd, że dla oceny dopuszczalności skargi na bezczynność organu nie ma znaczenia, czy i w jaki sposób właściwy organ rozpoznał ponaglenie, złożone na podstawie art. 37 § 1 pkt 1 K.p.a. Zdaniem Sądu, dla wyczerpania wskazanego trybu konieczne jest jedynie złożenie ponaglenia, a skarga jest dopuszczalna niezależnie od tego, czy ponaglenie to zostanie rozpatrzone przez organ wyższego stopnia oraz niezależnie od stanowiska zajętego w razie jego rozpatrzenia. Nie ma też znaczenia, jaki okres upłynął pomiędzy wniesionym ponagleniem, a skargą do sądu administracyjnego. Warunkiem formalnym skargi jest bowiem wyłącznie złożenie takiego środka.

W postanowieniu z dnia 12 października 2018 r., sygn. akt II SA/Op 338/18, Sąd odrzucając skargę, stanął na stanowisku, że przedmiot skargi jest związany z cywilnoprawnym aktem umowy dzierżawy nieruchomości i sposobu jej wykonywania, a taka materia nie podlega kognicji sądu administracyjnego, wyznaczonego treścią art. 3 P.p.s.a.

W postanowieniu z dnia 13 września 2018 r., sygn. akt II SA/Op 170/18, Sąd odrzucając skargę Spółki na uchwałę sejmiku województwa w przedmiocie wykonania planu gospodarki odpadami dla województwa, uznał, że interes skarżącej przybiera postać jedynie interesu faktycznego. W zaskarżonej uchwale w sprawie wykonania planu wymienione zostały te regionalne instancje do przetwarzania odpadów komunalnych, które zostały wymienione w uchwale w sprawie planu. W związku z powyższym zarzut dotyczący naruszenia przepisów mógłby być skutecznie podniesiony w skardze na rozstrzygnięcie w przedmiocie podjęcia planu gospodarki odpadami, a nie jego wykonania. Sąd zaznaczył, że podjęcie uchwały w przedmiocie wykonania planu gospodarki odpadami stanowi konsekwencję uprzedniego podjęcia uchwały w przedmiocie przyjęcia tego planu, zatem wszelkie zarzuty dotyczące zarówno przeprowadzonej procedury, braku uwzględniania wniesionych uwag mogą być skutecznie podnoszone w odniesieniu właśnie do pierwszej uchwały.

W postanowieniu z dnia 28 czerwca 2018 r., sygn. akt II SA/Op 246/18, Sąd odrzucając skargę, wskazał, że sprzedaż nieruchomości należących do gminy, jako jednostki samorządu terytorialnego, jest jedną z form prawnych zarządzania

nieruchomościami, stanowiącymi mienie komunalne. Natomiast sprzedaż tych nieruchomości, co do zasady odbywa się w trybie przetargowym. Podstawowe zasady organizowania i przeprowadzania przetargu regulują przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1490, z późn. zm.). Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie nie mają zastosowania przepisy K.p.a., albowiem rozporządzenie nieruchomością przez jej właściciela nie zawiera elementu administracyjnego, czyli władczego. Natomiast kwestie w zakresie stosunków pomiędzy stronami umowy cywilnoprawnej, podlegają rozstrzygnięciu w postępowaniu cywilnym. Sprawy dotyczące sprzedaży nieruchomości w drodze przetargu nie są sprawami, w których wydawana jest decyzja administracyjna. Nie można też mówić w takim wypadku o aktach sprawy administracyjnej, czyli zbiorze dokumentów mających znaczenie dla sprawy oraz dla toku postępowania administracyjnego. Sprawy cywilne, a taki charakter posiada przedstawiona przez skarżącego kwestia, są natomiast rozpoznawane - stosownie do art. 2 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 155, z późn. zm.), przez sądy powszechne. W tym stanie rzeczy Sąd przyjął, że przedmiot skargi nie mieści się w granicach kognicji sądu administracyjnego wyznaczonej treścią art. 3 i 4 P.p.s.a.

W sprawie o sygn. akt II SAB/Op 52/18 (postanowienie z dnia 7 sierpnia 2018 r.) przedmiotem skargi była beczynność kierownika ośrodka pomocy społecznej w sprawie wniosku skarżącej o wyjaśnienie przyczyn niezakwalifikowania jej do udziału w pracach społecznie użytecznych, w szczególności poprzez wykonanie przez organ odpowiedniej czynności administracyjnej. Sąd odrzucając skargę stwierdził, że pomoc organu pomocy społecznej w uzyskaniu zatrudnienia nie jest działaniem decyzyjnym, kończącym się wydaniem decyzji czy innego aktu lub dokonaniem czynności z zakresu administracji publicznej, lecz jest realizowana poprzez umożliwienie osobom usamodzielnianym udziału w projektach obejmujących swoim zakresem zadania, ma ona charakter wsparcia w takich działaniach, jak np. w szukaniu informacji o pracy, pomoc w znalezieniu zatrudnienia lub alternatywnego zajęcia, w rozwiązywaniu problemów wynikających z pracy lub jej braku. Nie jest to indywidualna sprawa rozstrzygana w drodze decyzji administracyjnej w rozumieniu art. 1 pkt 1 Kodeksu postępowania administracyjnego. Udzielenie pomocy wnioskowanej przez skarżącą winno przybrać postać działań faktycznych. Jest ona udzielana w ramach pomocy socjalnej i polega na wspieraniu kogoś oraz na pomocy w uzyskaniu zatrudnienia. Takie

wnioski należy wyprowadzić z treści przepisów prawa odnoszących się wprost do instytucji prac społecznie użytecznych, a także z ogólnych postanowień ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) nakierowanych m.in. na pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, a nie obowiązku znalezienia zatrudnienia, skierowania do pracy czy obowiązku zatrudnienia. Obowiązek wydania przez organ aktu administracyjnego lub podjęcia czynności z zakresu administracji publicznej nie wynika z przepisów regulujących organizowanie prac społecznie użytecznych, tj. z rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2447), wydanego na podstawie art. 73a ust. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.). W konkluzji Sąd stwierdził, że sformułowane w skardze zarzuty bezczynności organu nie dotyczą ani aktów, ani czynności, o jakich mowa w art. 3 § 2 pkt 1-4 P.p.s.a.

W wyroku z dnia 20 lutego 2018 r., sygn. akt II SA/Op 633/17, Sąd uznał, że odmowa wszczęcia postępowania na podstawie art. 61a § 1 K.p.a. „z innych uzasadnionych przyczyn” może mieć miejsce wyłącznie w sytuacjach, gdy przyczyny, o których mowa w tym przepisie są oczywiste, dostrzegalne *prima facie*, obiektywne, a zatem których ustalenie i wskazanie (podanie) nie wymaga prowadzenia postępowania wyjaśniającego ze strony organu. Natomiast, gdy organ podejmuje działanie na wniosek lub z urzędu (na skutek interwencji), które polega m.in. na wyjaśnianiu oraz ustalaniu stanu faktycznego sprawy - bez formalnego wszczęcia postępowania - i po stwierdzeniu, że brak jest podstaw do prowadzenia postępowania, niedopuszczalne jest wydanie postanowienia o odmowie jego wszczęcia „z innych uzasadnionych przyczyn” na podstawie art. 61a § 1 K.p.a.

Funkcjonowanie instytucji postępowania mediacyjnego, uproszczonego i prawa pomocy

W 2018 r. w trybie uproszczonym rozpoznano 253 sprawy (w Wydziale I - 113 spraw, a 140 w Wydziale II). We wszystkich sprawach postępowanie wszczęte zostało z urzędu. W 101 sprawach podstawą rozstrzygnięcia był art. 119 pkt 3 P.p.s.a., a w 152

sprawach art. 119 pkt 4 P.p.s.a. Powyższe postępowania zakończyły się w następujący sposób: w 123 sprawach uwzględniono skargę, w 125 sprawach oddalono skargę, a w 5 sprawach odrzucono skargę.

Z postępowań wszczętych na skutek wniosków o przyznanie prawa pomocy, wskazać warto natomiast następujące sprawy:

W trzech sprawach o sygnaturach akt II SA/Op 586/17, II SA/Op 587/17 i II SA/Op 588/17 (postanowienia z dnia 25 kwietnia 2018 r.) odrzucono wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o przyznanie prawa pomocy na urzędowym formularzu. W sprawie o sygn. akt II SA/Op 587/17 sformułowano tezę, wedle której od zasady niedopuszczalności wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o przyznanie prawa pomocy istnieje jednak wyjątek. Zachodzi on w sytuacji, kiedy wniosek o przyznanie prawa pomocy jest składany w odpowiedzi na wezwanie do uiszczenia wpisu sądowego. Wówczas wniosek taki jest potrzebny do skutecznego przerwania upływu terminu do uiszczenia wpisu, gdyż jego niedopuszczalność mogłaby wywołać dla strony ujemny skutek procesowy, np. w postaci odrzucenia skargi. W omawianych sprawach, odrzucenie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o przyznanie prawa pomocy na urzędowym formularzu wynikało z faktu, że wniosek o przyznanie prawa pomocy nie został złożony w odpowiedzi na wezwanie do uiszczenia wpisu sądowego. Skuteczne złożenie tego wniosku nie było zatem potrzebne dla przerwania terminu do uiszczenia wpisu sądowego od skargi, gdyż termin taki nie rozpoczął jeszcze w sprawach biegu. Dlatego wnioski o przywrócenie terminu odrzucono jako niedopuszczalne, wyjaśniając, że sąd przywraca termin do czynności, dla których przepisy przewidują konkretny termin. Do takich czynności nie należy, poza wskazanym w tezie wyjątkiem, złożenie wniosku o przyznanie prawa pomocy. Może on bowiem być - stosownie do art. 243 § 1 P.p.s.a. - złożony przed wszczęciem postępowania, jak i w jego toku, także wielokrotnie. Ponadto stwierdzono, że o niedopuszczalności wniosku o przywrócenie terminu świadczy treść art. 86 § 2 P.p.s.a., określająca, iż przywrócenie terminu nie jest dopuszczalne, jeżeli uchybienie terminu nie powoduje dla strony ujemnych skutków w zakresie postępowania sądowego.

W sprawie o sygn. akt I SA/Op 349/17 (zarządzenie z dnia 12 grudnia 2018 r.) referendarz sądowy odrzucił wniosek skarżącego o przedłużenie terminu do złożenia wniosku o przyznanie prawa pomocy na urzędowym formularzu i pozostawił wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zawarty w odrębnym piśmie bez rozpoznania, kierując się dyspozycją art. 257 P.p.s.a.. Referendarz sądowy uznał, że przepisy

P.p.s.a. nie przewidują możliwości wyznaczenia nowego terminu do uzupełnienia braków formalnych wniosku o przyznanie prawa pomocy. W tym względzie wyjaśnił, że rygor przewidziany w art. 257 P.p.s.a. ma charakter zobiektywizowany, a termin do uzupełnienia braków formalnych wniosku (w niniejszej sprawie na złożenie urzędowego formularza) jest terminem ustawowym i nie powinien być skracany, ani przedłużany. Przedłużenie terminu dopuszczalne jest bowiem jedynie w przypadku terminów sądowych (art. 84 P.p.s.a.), natomiast termin do uzupełnienia braków formalnych wniosku o przyznanie prawa pomocy jest terminem ustawowym wynikającym z art. 49 § 1 w związku z art. 252 § 2 P.p.s.a.

W sprawie o sygn. akt II SAB/Op 29/18 (postanowienie z dnia 29 października 2018 r.) odmówiono przyznania kosztów nieopłaconej pomocy prawnej ustanowionemu dla skarżącego radcy prawnemu. Referendarz sądowy uznał, że niezasadne jest przyznanie pełnomocnikowi wynagrodzenia za opinię o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej od postanowienia o odrzuceniu skargi, ponieważ świadczył on usługi prawne w sposób nieprofesjonalny. Pełnomocnik nie dochował należytej staranności wymaganej dla tego rodzaju czynności, gdyż przedmiotowa opinia została wniesiona do sądu z uchybieniem terminu, o którym mowa w art. 177 § 4 P.p.s.a., co stwierdzono w zarządzeniu Przewodniczącego Wydziału. W omawianym postanowieniu jako drugi powód odmowy przyznania kosztów nieopłaconej pomocy prawnej uznano okoliczność, że pełnomocnik nie złożył wymaganego, na podstawie § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1715, z późn. zm.), oświadczenia, iż opłaty nie zostały zapłacone w całości lub w części. Wyjaśniono również, że przepis § 3 ww. rozporządzenia statuuje podstawową zasadę zawartości wniosku o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, w myśl której warunkiem niezbędnym ich przyznania jest złożenie tego oświadczenia. Jest ono niezbędnym elementem uzasadnienia wniosku o przyznanie kosztów, ponieważ stanowi przesłankę do przyjęcia, że za świadczoną pomoc prawną pełnomocnik nie otrzymał wynagrodzenia, a zatem zachodzi podstawa do poniesienia tych kosztów przez Skarb Państwa. Natomiast brak tego oświadczenia stanowi nieusuwalny brak wniosku, skutkujący odmową przyznania wynagrodzenia.

W 2018 r. podobnie jak w roku ubiegłym, nie przeprowadzono żadnego postępowania mediacyjnego.

Działalność pozaorzecznicza

- w dniach 27-28 lutego sędzia WSA Krzysztof Bogusz oraz sędzia WSA Grzegorz Gocki wzięli udział w szkoleniu dla patronów praktyk aplikantów KSSIP w wojewódzkich sądach administracyjnych zorganizowanym w Krakowie przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury;
- w dniach 26-27 marca Prezes WSA w Opolu sędzia NSA Gerard Czech oraz sędzia WSA Anna Wójcik wzięli udział w spotkaniu konferencyjno-szkoleniowym dla sędziów sądów administracyjnych orzekających w sprawach podatkowych, dotyczącym problematyki regulacji prawnych w zakresie obejścia i nadużycia prawa podatkowego w praktyce orzeczniczej sądów administracyjnych, zorganizowanym w Warszawie przez Izbę Finansową Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- w dniu 11 czerwca Prezes WSA w Opolu sędzia NSA Gerard Czech wziął udział w konferencji pt. „Miejsce i przyszłość mediacji w postępowaniu sądoadministracyjnym”, zorganizowanej w Warszawie przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie i Krajową Izbę Radców Prawnych pod patronatem Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- w dniu 12 października sędzia WSA Krzysztof Bogusz wziął udział w konferencji Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Sędziów Sądów Administracyjnych na temat „Aktywizm sędziowski – obowiązek czy nadużycie”, zorganizowanej w Warszawie;
- w dniach 15-16 października Prezes WSA w Opolu sędzia NSA Gerard Czech oraz sędzia WSA Grzegorz Gocki wzięli udział w spotkaniu konferencyjno-szkoleniowym dla sędziów sądów administracyjnych orzekających w sprawach podatkowych, dotyczącym problematyki nowych rozwiązań zwiększających skuteczność poboru VAT oraz zagadnień związanych ze zdefiniowaniem pojęcia budowli dla potrzeb opodatkowania podatkiem od nieruchomości, zorganizowanej w Warszawie przez Izbę Finansową Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- w dniach 5-6 listopada Prezes WSA w Opolu sędzia NSA Gerard Czech wziął udział w konferencji zorganizowanej w Józefowie przez Naczelny Sąd Administracyjny.

Dane teleadresowe

**Prezes WSA w Opolu
sędzia NSA Gerard Czech**

**Sekretariat Prezesa
Starszy specjalista
Jolanta Hadała**
tel. 77-5411-580
fax 77-5411-600
e-mail: sekretariat@opole.wsa.gov.pl

**Wiceprezes WSA w Opolu
sędzia WSA Elżbieta Kmieciak**
tel. 77-5411-540
fax 77-5411-515
e-mail: wydzial.drugi@opole.wsa.gov.pl

**Dyrektor WSA w Opolu
Jan Kansy**
tel. 77-5411-580
fax 77-5411-600
e-mail: jan.kansy@opole.wsa.gov.pl

**Wydział Informacji Sądowej
Przewodniczący Wydziału - Rzecznik Prasowy
sędzia NSA Jerzy Krupiński**
tel. 77-5411-570
fax 77-5411-515
e-mail: jerzy.krupinski@opole.wsa.gov.pl

**Kierownik Sekretariatu
Beata Gronowska**
tel. 77-5411-560
fax 77-5411-515
e-mail: wis@opole.wsa.gov.pl

Informacja o sprawach w toku
tel. 77-5411-561
tel. 77-5411-562
tel. 77-5411-563
e-mail: wis@opole.wsa.gov.pl

Informacja o właściwości sądu oraz wnioski dot. działalności sądu

tel. 77-5411-561

tel. 77-5411-562

tel. 77-5411-563

e-mail: wis@opole.wsa.gov.pl

Biblioteka sądowa

tel. 77-5411-660

e-mail: biblioteka@opole.wsa.gov.pl

Administrator Systemu Informatycznego

Piotr Bunkowski

tel. 77-5411-640

e-mail: informatyka@opole.wsa.gov.pl

I Wydział

Przewodniczący Wydziału

Prezes WSA sędzia NSA Gerard Czech

Kierownik Sekretariatu

Beata Przybyła

tel. 77-5411-520

fax 77-5411-515

e-mail: wydzial.pierwszy@opole.wsa.gov.pl

II Wydział

Przewodniczący Wydziału

Wiceprezes WSA sędzia WSA Elżbieta Kmiecik

Kierownik Sekretariatu

Grażyna Pałys

tel. 77-5411-540

fax 77-5411-515

e-mail: wydzial.drugi@opole.wsa.gov.pl

Oddział Finansowo - Budżetowy

Główny Księgowy

Helena Ruszkiewicz

tel. 77-5411-610

e-mail: ksiegowosc@opole.wsa.gov.pl

Główny Specjalista d/s Osobowych

Małgorzata Madera

tel. 77-5411-620

e-mail: kadry@opole.wsa.gov.pl

Oddział Administracyjno - Gospodarczy i Spraw Ogólnych

Kierownik Oddziału

Aleksandra Kowalska-Wnuk

tel. 77-5411-630

fax 77-5411-635

e-mail: sag@opole.wsa.gov.pl

Biuro Podawcze

Starszy Inspektor Sądowy

Małgorzata Cyma

tel. 77-5411-500

fax 77-5411-515

Centrala telefoniczna

tel. 77-5411-500

Wykaz tabel

- I. Ogólny wpływ oraz liczba załatwień skarg w 2017 r. i 2018 r.
- II. Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu w 2017 r. i 2018 r.
- III. Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Opolu w 2017 r. i 2018 r.
- IIIa. Załatwione wyrokiem skargi na akty i inne czynności Dyrektora Izby Skarbowej w Opolu w roku 2018
- IIIb. Załatwione wyrokiem skargi na akty i inne czynności Dyrektora Izby Celnej w Opolu w roku 2018
- IV. Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności terenowych organów administracji rządowej w 2017 r. i 2018 r.
- V. Skargi w ujęciu podmiotowym ze względu na osoby skarżące w 2017 r. i 2018 r.
- VI. Udział w postępowaniu pełnomocników w 2017 r. i 2018 r.
- VII. Sprawy niezadowolone w 2017 r. i 2018 r.
- VIII. Terminowość załatwiania spraw w 2017 r. i 2018 r.
- IX. Wpływ i załatwienia skarg na akty i czynności oraz sprzeciwy od decyzji /SA/ w rozbiciu na symbole w 2018 r.
- X. Wpływ i załatwienia skarg na bezczynność i przewlekłość postępowania organów /SAB/ w rozbiciu na symbole w 2018 r.

Tabela I.

Ogólny wpływ oraz liczba załatwień skarg w 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim

Wydziały	Rodzaj spraw	Pozostało z roku 2017	Wpływ		Załatwiono				Pozostało na rok 2019
					Na rozprawie		Na posiedzeniu niejawnym		
			2017	2018	2017	2018	2017	2018	
Wydział I	SA	104	497	413	270	250	245	154	106
	SAB	1	10	17	1	0	8	18	0
Wydział II	SA	168	633	552	383	351	215	264	103
	SAB	17	150	125	1	0	146	132	10
Razem		290	1290	1107	655	601	614	568	219

Tabela II.

Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu w 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim

SKO w Opolu	Pozostało z roku 2017	Wpływ		Załatwiono wyrokiem									
				Ogółem		Uwzględniono				Oddalono			
		w ujęciu liczbowym				w ujęciu %		w ujęciu liczbowym		w ujęciu %			
		2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Wydział I	9	94	64	65	37	12	9	18,5	24,3	53	28	81,5	75,7
Wydział II	61	230	158	186	151	42	49	22,6	32,5	144	102	77,4	67,5
Razem	70	324	222	251	188	54	58	21,5	30,9	197	130	78,5	69,1

Tabela III.

Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Opolu w 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim*

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Opolu	Pozostało z roku 2017 (Dyrektor Izby Celnej w Opolu i Dyrektor Izby Skarbowej w Opolu)	Wpływ		Załatwiono wyrokiem									
				Ogółem		Uwzględniono				Oddalono			
						w ujęciu liczbowym		w ujęciu %		w ujęciu liczbowym		w ujęciu %	
				2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Wydział I	72	299	215	230	195	51	70	22,2	35,9	179	125	77,8	64,1
Wydział II	34	62	45	20	25	7	16	35,0	64,0	13	9	65,0	36,0
Razem	106	361	260	250	220	58	86	23,2	39,1	192	134	76,8	60,9

* tabela zawiera dane dotyczące wpływu i załatwień skarg na akty i czynności Dyrektora Izby Skarbowej w Opolu, Dyrektora Izby Celnej w Opolu oraz Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Opolu

Tabela IIIa.

Załatwione wyrokiem skargi na akty i inne czynności Dyrektora Izby Skarbowej w Opolu w roku 2018

Dyrektor Izby Skarbowej w Opolu	Wpływ	Załatwiono wyrokiem		
		Ogółem	Uwzględniono	Oddalono
Wydział I	5	8	2	6
Wydział II	0	0	0	0
Razem	5	8	2	6

Tabela IIIb.

Załatwione wyrokiem skargi na akty i inne czynności Dyrektora Izby Celnej w Opolu w roku 2018

Dyrektor Izby Celnej w Opolu	Wpływ	Załatwiono wyrokiem		
		Ogółem	Uwzględniono	Oddalono
Wydział I	0	1	0	1
Wydział II	16	16	16	0
Razem	16	17	16	1

Tabela IV.

Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności terenowych organów administracji rządowej w 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim

Województwo opolskie	Pozostało z roku 2017	Wpływ		Załatwiono wyrokiem									
				Ogółem		Uwzględniono				Oddalono			
						w ujęciu liczbowym		w ujęciu %		w ujęciu liczbowym		w ujęciu %	
		2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Wydział I	0	2	1	3	0	3	0	100,0	0,0	0	0	0,0	0,0
Wydział II	40	184	137	136	98	60	29	44,1	29,6	76	69	55,9	70,4
Razem	40	186	138	139	98	63	29	45,3	29,6	76	69	54,7	70,4

Tabela V.

Skargi w ujęciu podmiotowym ze względu na osoby skarżące w 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim

Liczba skarg wnoszonych przez	Wydział I		Wydział II		Razem	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Osoby fizyczne	318	234	637	497	955	731
Osoby prawne	184	191	128	140	312	331
Organizacje społeczne	5	1	16	35	21	36
Prokuratorów	0	4	1	4	1	8
Rzecznika Praw Obywatelskich	0	0	2	1	2	1

Tabela VI.

Udział w postępowaniu pełnomocników w 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim

Udział w postępowaniu	Wydział I w liczbach		Wydział II w liczbach		Razem	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Pełnomocników administracji państwowej	205	193	310	312	515	505
Adwokatów jako pełnomocników skarżących i uczestników postępowania	75	69	122	130	197	199
Radców prawnych jako pełnomocników skarżących i uczestników postępowania	94	80	304	263	398	343
Doradców podatkowych	169	148	0	0	169	148
Rzeczników patentowych	0	0	0	0	0	0
Prokuratorów	0	0	1	3	1	3
Rzecznika Praw Obywatelskich	0	0	2	1	2	1

Tabela VII.
Sprawy niezalutwione

Rodzaj sprawy	Wydział	Liczba spraw niezalutwionych pozostających od daty pierwszego wpływu skargi do sądu									
		powyżej 3 do 6 miesięcy		powyżej 6 do 12 miesięcy		powyżej 12 miesięcy do 2 lat		powyżej 2 do 3 lat		powyżej 3 lat	
		2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
SA	I	31	11	7	11	7	3	3	7	1	4
	II	47	24	10	14	3	9	0	0	0	1
Razem		78	35	17	25	10	12	3	7	1	5
SAB	I	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	II	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem		5	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela VIII.
Terminowość załatwiania spraw

Rodzaj sprawy	Wydział	Od daty wpływu sprawy w danym lub poprzednim okresie sprawozdawczym do jej załatwienia upłynął okres													
		do 2 miesięcy		powyżej 2 do 3 miesięcy		powyżej 3 do 4 miesięcy		powyżej 4 do 6 miesięcy		powyżej 6 do 12 miesięcy		powyżej 12 do 24 miesięcy		powyżej 24 miesięcy	
		2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
SA	I	243	163	126	111	61	40	51	41	33	56	1	0	0	0
	II	256	217	169	167	87	94	58	86	23	48	2	5	3	0
Razem		499	380	295	278	148	134	109	127	56	104	3	5	3	0
SAB	I	8	17	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
	II	111	78	17	27	10	12	8	13	1	2	0	0	0	0
Razem		119	95	18	27	10	12	8	14	1	2	0	0	0	0

Tabela IX

Wpływ i załatwienie skarg na akty i inne czynności oraz sprzeciwy od decyzji /SA/ w rozbiu na symbole w 2018 r.

Lp.	Symbol sprawy	Opis symbolu, przedmioty spraw w ramach symbolu	Pozostało z poprzedniego okresu *)	Wpłynęło		Łącznie /kol 7 i 17/	Z A Ł A T W I O N O										Zanknięto	Pozostało na następnym okresie
				razem	w tym ponownie wpisane		N a r o z p r a w i e					Na posiedzeniu niejawnym						
							Łącznie (suma rubryk 8 i 13)	Ogółem (suma rubryk 9 - 12)	Uwzględniono skargę/sprzeciw	Oddalono skargę/sprzeciw	Odrzucono skargę/sprzeciw	W inny sposób	Ogółem (***)	w tym				
														Uwzględniono skargę/sprzeciw	Oddalono skargę/sprzeciw	Odrzucono skargę/sprzeciw		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1	601	Budownictwo, nadzór architektoniczno-budowlany i specjalistyczny, ochrona przeciwpożarowa	24	68	4	77	75	46	18	27		1	29	2	11	10	2	15
12	602	Ceny, opłaty, stawki taryfowe, nie objęte symbolem 611		10		9	9	9	3	2	4							1
13	603	Utrzymanie i ochrona dróg publicznych i innych dróg ogólnodostępnych, ruch na tych drogach, koleje, lotnictwo cywilne, przewozy, żegluga morska i śródlądowa	30	82	1	106	106	60	39	21		46	13	4	27			6
24	604	Działalność gospodarcza, w tym z udziałem podmiotów zagranicznych		38	17	33	33	24	16	8		9			9			5
35	605	Ewidencja ludności, dowody tożsamości, akty stanu cywilnego, imiona i nazwisko, obywatelstwo, paszporty	1	7		6	6	4		4		2				2		2
49	607	Gospodarka mieniem państwowym i komunalnym, w tym gospodarka nieruchomościami nierolnymi	4	10		11	11	5	1	3	1	6		1	3			3
59	609	Gospodarka wodna, w tym ochrona wód, budownictwo wodne, melioracje, zaopatrzenie w wodę		65	27	64	57	29	27	2		28	1				7	1
71	611	Podatki i inne świadczenia pieniężne, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej, oraz egzekucja tych świadczeń pieniężnych	99	332	7	334	334	195	70	123	1	139	48	46	43			97
82	612	Sprawy geodezji i kartografii	1	4		5	5	4		4		1			1			4
89	613	Ochrona środowiska i ochrona przyrody	4	18		18	18	14	3	10	1	4	1		2			4
100	614	Oświata, szkolnictwo wyższe, nauka, działalność badawczo-rozwojowa i archiwa	7	22	2	22	22	10	8	2		12			12			7
111	615	Sprawy zagospodarowania przestrzennego	10	26	4	30	30	23	12	11		7	1	1	3			6
121	616	Rolnictwo i leśnictwo, w tym gospodarowanie nieruchomościami rolnymi i leśnymi, ochrona gruntów rolnych i leśnych, gospodarka łowiecka, rybołówstwo oraz weterynaria, ochrona zwierząt	3	11		9	9	7	2	5		2		1	1			5
143	618	Wywłaszczenie i zwrot nieruchomości		14		5	5	3		3		2	1	1				9
148	619	Stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy	35	20		51	51	6	1	4	1	45	1	1	43			4
159	620	Ochrona zdrowia, w tym sprawy dotyczące chorób zawodowych, zakładów opieki zdrowotnej, uzdrowisk, zawodu lekarza, pielęgniarstwa, położnictwa, aptekarstwa i nadzoru sanitarnego	6	10		15	15	3		3		12	1	3	8			1
167	621	Sprawy mieszkaniowe, w tym dodatki mieszkaniowe	2	6		7	7	3	1	2		4		1	3			1
184	624	Powszechny obowiązek obrony kraju		4		2	2	2	1	1								2
204	626	Ustrój samorządu terytorialnego, w tym referendum gminne	1	11	1	12	12	10	6	4		2			2			1
225	629	Sprawy mienia przejętego z naruszeniem prawa		1		1	1	1		1								1
232	630	Obrót towarami z zagranicą, należności celne i ochrona przed nadmiernym przywozem towaru na obszar celnicy Unii Europejskiej	1	2		3	3					3		2	1			1
240	631	Wytwarzanie i obrót bronią i materiałami wybuchowymi		3		3	3	2	1	1		1			1			1
246	632	Pomoc społeczna	20	81		84	84	63	20	42	1	21		13	6			17
253	633	Zatrudnienie i sprawy bezrobocia	1	13		14	14	12	3	9		2	1	1				1
264	634	Sprawy kombatanów, świadczenia z tytułu pracy przymusowej	1	1		2	2					2		1	1			1
275	636	Kultura i sztuka, w tym sprawy działalności kultury i twórczości, biblioteki, ochrona zabytków i muzea, sprawy związane z ochroną praw autorskich i pokrewnych		1		1	1					1			1			1
293	645	Sprawy nieobjęte symbolami podstawowymi 601 - 637 oraz od 646 - 655	5	17	1	17	17	3	2	1		14			12			5
303	648	Sprawy z zakresu informacji publicznej, prawa prasowego, ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego	3	13	1	15	15	9	8		1	6	1	1	4			1
309	652	Sprawy ubezpieczeń zdrowotnych	2	5	1	5	5	5		5								2
310	653	Środki publiczne nie objęte innymi symbolami	4	34		30	30	19	5	14		11			11			8
321	655	Subwencje unijne, fundusze strukturalne i regulacja rynków branżowych	8	36	1	37	37	30	10	19	1	7		1	3			7
Ogółem główne symbole 601-637 i 645-655			272	965	67	1 028	1 019	601	257	331	9	418	71	89	209	9	209	

Tabela X

Wpływ i załatwienie skarg na bezczynność i przewlekłość organów /SAB/ w rozbiu na symbole w 2018 r.

Lp.	Symbol sprawy	Opis symbolu, przedmioty spraw w ramach symbolu	Pozostało z poprzedniego okresu *)	Wpłynęło		Łącznie /kol. 7 i 17/	Z A Ł A T W I O N O										Zamknięto	Pozostało na następny okres				
				razem	w tym ponownie wpisane		N a r o z p r a w i e															
							Łącznie /suma rubryk 8 i 13/	Na posiedzeniu niejawnym														
								Ogółem /suma rubryk 9 - 12/	Uwzględniono skargę	Oddalono skargę	Odrzucono skargę	W inny sposób	Ogółem ***) *****)	w tym								
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18							
1	601	Budownictwo, nadzór architektoniczno-budowlany i specjalistyczny, ochrona przeciwpożarowa	2	13		13	13								13	2	7	4			2	
13	603	Utrzymanie i ochrona dróg publicznych i innych dróg ogólnodostępnych, ruch na tych drogach, koleje, lotnictwo cywilne, przewozy, żegluga morska i śródlądowa		16		15	15								15	13					2	1
49	607	Gospodarka mieniem państwowym i komunalnym, w tym gospodarka nieruchomościami nierolnymi		3		2	2								2		1	1				1
65	610	Sprawy komunalizacji mienia		1		1	1								1							
71	611	Podatki i inne świadczenia pieniężne, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej, oraz egzekucja tych świadczeń pieniężnych	1	16		17	17								17		17					
82	612	Sprawy geodezji i kartografii		1		1	1								1						1	
89	613	Ochrona środowiska i ochrona przyrody		3		2	2								2	1					1	1
111	615	Sprawy zagospodarowania przestrzennego		1		1	1								1	1						
143	618	Wywłaszczenie i zwrot nieruchomości		2		2	2								2						2	
148	619	Stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy	6	3		9	9								9	1					8	
167	621	Sprawy mieszkaniowe, w tym dodatki mieszkaniowe	1			1	1								1						1	
214	627	Cudzoziemcy, repatrianci, nabycie nieruchomości przez cudzoziemców		1																	0	1
246	632	Pomoc społeczna	4	3		7	7								7		1	6				
253	633	Zatrudnienie i sprawy bezrobocia	1	1		2	2								2						2	
293	645	Sprawy nieobjęte symbolami podstawowymi 601 - 637 oraz od 646 - 655	2	9		9	9								9						9	2
303	648	Sprawy z zakresu informacji publicznej, prawa prasowego, ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego	1	68	2	67	67								67	38	14	11				2
310	653	Środki publiczne nie objęte innymi symbolami		1		1	1								1						1	
Ogółem główne symbole 601-637 i 645-655			18	142	2	150	150								150	56	40	49			0	10